

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

cena 45 Kč

ročník 100

10/2024

Evangelický měsíčník

TÉMA DUCH SVATÝ

- 8 Rozhovor s teologem Janem Zámečником – J. Hofmanová
- 12 Odpověď na touhu – K. Malíšková Pilecká
- 22 Nové evangelické gymnázium – A. Rozbořilová
- 38 Rozhovor se synodním seniorem Pavlem Pokorným – J. Hofman

Mezi Adventem a Zjevením Páně: Vánoce

Další zoomová konference v rámci partnerství Českobratrské církve evangelické a Presbyteriální církve (USA) proběhne v neděli 20. 10. 2024 v 20.00 hodin (CET) na odkaze <https://cesnet.zoom.us/j/93768208441>.

V západních kulturách, jako jsou USA a Česká republika, jsou Vánoce významnou událostí, která přesahuje náboženství a ovlivňuje vše od obchodu po populární kulturu, s postavami jako Santa Claus a Děda Mráz. Jakou roli přitom hraje křesťanství? Přežije v tomto komercializovaném světě soustředění na Kristovo narození? Můžeme a máme se nějak vyvázat ze zaměření na spotřebu a znovu objevovat prastaré tradice? To je zásadní výzva pro americké i české křesťany. Diskusi otevřou svými přednáškami pedagožka křesťanské výchovy Dr. Kathy Dawsonová z Columbia Theological Seminary v Decaturu v Georgii a systematický teolog Dr. Petr Gallus z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Následovat budou diskuse v menších skupinách a závěrečné plenární zasedání, vše v rámci 90 minut. Pro další informace a registraci (abychom mohli připravit diskusní skupiny) pište profesorovi Marku Douglasovi (DouglasM@ctsnet.edu).

**Univerzita
Karlova**

 www.etf.cuni.cz

 [@etfunikarlova](https://www.facebook.com/etfunikarlova)

 [@etf_unikarlova](https://www.instagram.com/etf_unikarlova)

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *D. Dušková*
Havlíčková
- 8** Rozhovor s teologem Janem
Zámečником – *J. Hofmanová*
- 12** Odpověď na touhu – *K. Malíšková*
Pilecká
- 13** Duch jde durch – *M. Kadlecová*
- 16** Otázka na tělo – *A. Rozbořilová*

MOJE CÍRKEV

- 22** V Brně otevřelo první evangelické
gymnázium v historii – *A. Rozbořilová*
- 24** Zvon českých exulantů se opět
rozezněl – *A. Rozbořilová*
- 27** Kurz pro pracovníky s mládeží byl
pro mě Pecka – *O. Sabela*
- 28** Vydechnout si ve Vršovcích –
A. Rozbořilová
- 30** Obchůdek Jednoho světa funguje
už 30 let – *A. Rozbořilová*

DIAKONIE

- 33** Rozhovor s ředitelem Diakonie
Sobotín Janem Hofschneiderem –
A. Šůra
- 35** Stovky sešitů i pastelek pro děti
ohrožené chudobou – *K. Šugarová*

SLOVO

- 38** Rozhovor se synodním seniorem
Pavlem Pokorným – *J. Hofman*
- 39** Nová společenství do nové doby –
J. Tomeš
- 41** O víře s rakovinou – *J. Hamariová*
- 43** Vnímat svět jako Bohumil Hrabal –
O. Kolář
- 45** Poslední slovo – *K. Pacovský*

ÚVODNÍK

Duchařina

Když se řekne „duch“, většina z nás si asi představí strašidlo – éterické nadpřirozené stvoření, které se vznáší vzduchem, anebo postavu zahalenou v bílém prostěradle. Duchové se obvykle vyskytují v hororech, mýtech či pohádkách. Tzv. duchařina je samostatný žánr, který mají v oblibě příznivci tajemna a nadpřirozených jevů. Například taková angličtina, do níž se promítlo dědictví viktoriánské ponurosti, má pro různé duchy – na rozdíl od češtiny – širokou plejádu označení (spirit, ghost, poltergeist...), přičemž významové nuance jednotlivých výrazů není obzvlášť pro českého rodilého mluvčího vždy jednoduché rozpoznat, což představuje nezanedbatelné nebezpečí. Jak snadno se tradiční evangelická bohoslužba může chybou v překladu zvrtnout v duchařinu... stačí, aby se z kazatelny ozvalo zvolání „Holy Ghost“, a oheň je na střeše. Křesťanský Duch se výše zmíněné charakteristice vymyká. Není to bubák ani pozůstatek dříve žijící bytosti. Boží Duch je samostatná entita, živoucí, ba oživující osoba. A účta k Duchu svatému není žádná duchařina. Souvislost Ducha s dechem či vzduchem (větrem), která je jazykově patrná nejen v češtině, ale také například v hebrejštině (*ruach*), vnímám jako dobrý klíč pro porozumění tomu, kdo je to Duch svatý. Ducha svatého chápu jako prvek nezbytný pro život. Jako rostliny potřebují vláhu, aby nezašly, tak my, lidé, potřebujeme obcerstvující a posilující vanutí Ducha svatého. Život náš i církve na něm závisí. Připadá mi půvabné, že slovo „duch“ v češtině etymologicky souvisí se slovem „duše“. Obojí je odvozeno od indoevropského kořene **dheu-*, znamenajícího „dýchat“. Je v tom hezká duchovní symbolika: naše duše je neoddělitelně propojena s Duchem. Věřím, že obcerstvení té svojí naleznete i v tomto čísle časopisu, který se vám právě dostává do rukou.

Inspirativní čtení přeje

Adéla Rozbořilová

Společenství evropských evangelických církví jednalo v Sibiu

Od 27. srpna do 2. září 2024 se v rumunském městě Sibiu na devátém valném shromáždění Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE) sešlo přibližně 200 delegátů, odborníků a hostů z 69 členských církví, aby zhodnotili práci za uplynulých 6 let a stanovili priority pro příští období.

Mezi účastníky nechyběli ani dva zástupci z Česka: třebeňský farář Jiří Šamsula z Českobratrské církve evangelické (ČCE) a biskup Slezské církve evangelické a. v. Tomáš Tyrlik. Setkání hostila Evangelická církev augsburského vyznání v Rumunsku pod heslem „V Kristově světle – povolání k naději“.

Plénium si zvolilo nové Prezídium a Radu. Náhradnicí v Radě je od letoška i předsedkyně Synodu leuenberských církví v ČR (který sdružuje členské církve GEKE v Česku) a farářka ČCE Jana Hofmanová. Delegáti zařadili mezi priority pro budoucí období (2024–2030) například téma demokracie a migrace či otázku konfesionality v církevním společenství a v době, která institucionálnímu vyznávání víry příliš nepřeje. Třináctičlennou Radu GEKE zároveň vyzvali, aby hledala nové způsoby komunikace a navazování kontaktů a aby se při misijním hlásání víry zaměřila také na mladou generaci. Ekumenické dialogy se mají prohloubit, a to včetně dialogů s novými migračními církvemi v Evropě.

Valné shromáždění rovněž projednalo a přijalo čtyři prohlášení: o demokracii, migraci, mezináboženském dialogu a církvích jako menšinách. Církve chtějí jít příkladem demokratických forem účasti, v nichž je možné vést uctivé a konstruktivní debaty, i když ne vždy panuje

shoda (např. v etických otázkách). Církve by také měly v demokratických společnostech vystupovat jako konstruktivní a kritičtí partneři.

Shromáždění také volilo nové Prezídium a třináctičlennou Radu. Tříčlenné prezídium nově tvoří vedoucí prezidentka GEKE Rita Famos (prezidentka Evangelické reformované církve ve Švýcarsku), teolog Georg Plasger (Evangelická reformovaná církev v Porýní) a biskup estonské luteránské církve Marko Tiitus. V Radě GEKE kromě nich usednou také zástupci církví z Rakouska, Velké Británie, Dánska, Řecka, Německa, Maďarska, Slovenska a Francie. Rada řídí práci GEKE v období mezi valnými shromážděními; funkční období nově zvolených reprezentantů tedy potrvá do roku 2030.

Hof, foto: leuenberg.org

Ničivé povodně udeřily na severní Moravě a ve Slezsku

Tlaková níže Boris, která se v polovině září 2024 zformovala nad Evropou, způsobila na mnoha místech četné škody. Česko postihla především extrémními srážkami a silným větrem. Následná povodňová vlna zasáhla především severovýchod našeho území, vyžádala si několik lidských životů a mnohamiliardové škody na soukromém majetku i infrastruktuře.

Skupiny Diakonií vyslaných dobrovolníků působily od úterý 17. září v České Vsi a v obci Písečná na Jesenicku. Právě tyto lokality patřily k nejpostiženějším v celém Česku. Diakonie tu zřídila první humanitární základny v Sobotíně a ve farním sboru v Jeseníku.

V rané fázi se pracovníci Diakonie zaměřili především na mapování škod v domácnostech, poskytování první psychosociální pomoci a na krizovou intervenci. Z humanitárního skladu i prostřednictvím pomoci ze zahraničí nabídla Diakonie techniku (např. elektrocentrály, vysoušeče či nářadí) a distribuovala základní vybavení (ochranné pomůcky, hygienu, dezinfekce...).

Nadále také běží sbírka, kterou Diakonie vyhlásila v noci z pátku 13. na sobotu 14. září 2024. V době uzávěrky tohoto vydání se na účtech Diakonie sešlo více než 10 mil. Kč.

Ve srovnání s celkovým rozsahem katastrofy nejsou dopady na farní sbory ČCE tak velké. V Krnově povodeň zaplavila farní zahradu a vytopila tamější sklepy, ale zastavila se jen pár desítek centimetrů od kostela. V Bruntále příval kompletně vyplavil novou přístavbu fary, která sloužila k setkávání nejen mládeže, zde budou škody určitě větší.

V ostatních těžce zasažených regionech, jako je Jeseník či Opava, se živel církevním objektům vyhnul. V mnoha případech byli ovšem zasaženi

členové zmíněných farních sborů, jejich rodiny a přátelé. Z toho důvodu evidujeme mnoho příkladů spontánní pomoci, kdy skupiny evangelických dobrovolníků z okolních sborů neváhají přijet pomoci s odklizením škod do sborů a rodin, které katastrofa zasáhla.

Hof, foto: e-cirkev.cz

Církev se zapojila do projektu HledamBoha.cz

Ekumenická nezisková organizace HledamBoha.cz nabízí ve světě internetu české veřejnosti dostupný a bezpečný prostor k setkání s praktikovanou křesťanskou vírou. Chce být ekumenickým mostem jak k víře, tak do církví, a to pro všechny, kdo o jedno či druhé projeví zájem.

Projekt je postavený na proškolených křesťanech z různých církví, kteří se ptají, naslouchají a jsou k dispozici pro online rozhovory. Portál také nabízí konkrétní kurzy, jimiž lze projít anonymně a zdarma.

Pokud hledající projeví zájem setkat se s konkrétním společenstvím nebo postoupit na své duchovní cestě dál, doprovázející jej odkáže podle jeho preferencí a lokality na konkrétní kontaktní osoby (např. faráře nebo členy sborů).

Synodní rada ČCE uzavřela jménem církve s organizací HledamBoha.cz partnerskou dohodu o spolupráci. „Seznámení s jejich aktivitami a vnitřním fungováním nás přesvědčilo o ekumenické otevřenosti těchto aktivit i o dobře nastaveném systému výběru, školení i vedení jejich koučů. Dovolujeme si proto všem našim staršovstvům doporučit, aby zvážila možnost spolupráce s HledamBoha.cz,“ uvedli v dopise do sborů předseda poradního odboru pro evangelizaci a misii a člen synodní rady Roman Mazur a synodní senior Pavel Pokorný.

Hof

TÉMA: DUCH SVATÝ

když jsi na počátku Bože
stvořil nebe a zemi
byla pustá a prázdná

ale nad temnotou a hlubinami
kroužila naděje
foukal duch

přinášej naději
tam kde vody a bahno
pronikly lidem až do postele

dechni život
tam kde úzkost a strach
umrtvuje a mrazí

prosíme

*modlitba **Lenky Ridzoňové**,*

kresba: Adéla Píknová

Čerstvý vítr

„Všichni byli naplněni Duchem svatým.“ (Sk 2,4)

Na mnoha místech v České republice se před Vánoci koná moc pěkná akce, kterou organizuje Diakonie ČCE a jmenuje se Vánoční krabice od bot aneb děti darují dětem. Děti mohou do krabice od bot dát dárečky pro jiné děti, které mají nouzi, žijí v chudých podmínkách, ve vyloučených lokalitách, jejich rodiče nemají na nájem, na jídlo, natož na dárky. V Časlavi se už mnoho let k této akci připojujeme a vybíráme dárky pro děti ze sociálně slabých rodin v našem okolí. Jednou jsem měla službu při příjmu, přišla paní s dárkem a kladla mi na srdce, že „tenhle dárek je jenom pro bílý“. Nejdřív jsem tomu nerozuměla, tak mi to vysvětlila, že „není pro cikány“. Byla jsem dost překvapená a řekla jsem jí, že to jí rozhodně nemohu zaručit, protože tato pomoc je pro všechny.

A podle mě je to přesně takhle s Duchem Božím. Prostě se vyleje na všechny a nedělá mezi lidmi rozdíly, neřekne si „vyleju se jen na doktory, a na nižší zdravotnický personál už ne, vyleju se jen na Ukrajince, a ukrajinské Romy ne, vyleju se jen na mladý, a na starý ne“. Prorok Jóel ohlašuje, že Hospodin vyleje svého Ducha na každé tělo, na celé stvoření. Nebudou to jednotlivé kapičky, ale pořádný kýbl Ducha na všechny. A když se Duch Boží vyleje, tak to je vidět, nejde to schovat a dělat, že se nic neděje. Duch svatý je jako déšť, který zavlaží suchou a vyprahlou zem. Duch svatý je jako vítr, který pročistí vzduch tam, kde je dusno a zatuchlo.

Duch svatý oživuje a dodává sílu. Prorok Jóel má vizi: „Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny. Vaši jinoši budou mít prorocká vidění i na otrocky a otrokyně vyleji svého Ducha v oněch dnech.“ Ano, i ti nejposlednější jsou zahrnuti do Boží pozor-

nosti a mají před Bohem úplně stejnou cenu, dostanou stejnou dávku Ducha svatého jako ostatní, protože Duch svatý se díky Bohu neřídí sociálním postavením ani naším nálepkováním a škatulkováním, vane napříč společenským žebříčkem a já mám tuhle demokratickou představu moc ráda. Samozřejmě, je to prorocství, ale ono to prorocství má ovlivnit už teď naše přemýšlení, naše chování a naše vztahy k synům a dcerám, starcům i jinochům, otrokům a otrokyním, protože na všechny Bůh vyleje svého Ducha, nikoho nepomine, a tak ani my nemáme opomíjet druhé, máme v nich vidět jejich důstojnost a obdarovanost, i když se nám to někdy přičí a nejsme toho schopni. Ducha Božího je dost pro všechny.

Představuji si, že něco podobného zažili apoštolové v Jeruzalémě v den Letnic. Byl to hukot, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde byli, nešlo tomu uniknout, najednou to bylo tady a ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden. „Všichni byli naplněni Duchem svatým.“ Učedníci si to nemohli vyložit jinak, než že se právě děje to, o čem mluvil prorok Jóel: ►

Bůh sesílá svého Ducha na všechny lidi. Věk, postavení, majetek, zdraví, nic z toho nehraje roli.

A věřím, že tuto proměnu a probuzení, toto vyhlídnout Ducha svatého, můžeme zažívat i my v našich společenstvích. A právě díky Duchu svatému se můžeme přestat bát a schovávat za

zavřenými dveřmi, můžeme vykuknout ze své ulity a jít naproti lidem v našem městě, v naší vesnici, v naší ulici a nést jim naději, zvěstovat jim Boží milosrdenství, soucit a odpuštění.

Drahomíra Dušková Havlíčková, foto: pexels.com

ROZHOVOR S TEOLOGEM JANEM ZÁMEČNÍKEM

Duch otevírá nové horizonty, vede k překračování obvyklého

Rozhovor o Duchu svatém a současném světě

Jan Zámečník je evangelický teolog, působí jako odborný asistent na Katedře teologické etiky Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a jako externí pedagog na Katedře environmentálních studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se obecnou a aplikovanou etikou, vztahem beletrie a teologie, ekoteologií a environmentální etikou. Působil jako farář FS ČCE v Břeclavi a je členem poradního odboru synodní rady ČCE pro otázky životního prostředí.

Jak došlo k tomu, že křesťané kromě vyznání Boha a Ježíše jako Krista potřebovali mluvit i o Duchu svatém?

Důležitou roli sehrály některé novozákonní oddíly, které působení Ducha tematizují – na Ježíše sestupuje při křtu Duch v podobě holubice; Ježíš zaslibuje, že Otec pošle Ducha Přímluvce-Utěšitele; Pavel uvažuje o darech, jejichž původcem je Duch. Podle Skutků apoštolských byl o Letnicích seslán Duch svatý, což vedlo k extatickému mluvení v různých jazycích. Kromě těchto a dalších pasáží křesťané promýšleli – z perspektivy své víry – i některé starozákonní texty, jako je samotný začátek knihy Genesis,

ve které se hovoří o tom, že se nad prvotními vodami vznášel Duch Boží. Nauka o Duchu svatém se ovšem nerodila snadno. Vznikala uprostřed vášnivých sporů o to, jaké je jeho postavení a zda lze vůbec hovořit o jeho božství. Zatímco někteří teologové, tzv. pneumatomachové, tuto představu odmítali, jiní usilovně rozpracovávali trojiční učení a zápasili s tím, jak je myšlenkově a terminologicky vyjádřit.

Myslíš, že je dnes nauka o Duchu srozumitelně vyjádřená? K čemu bys odkázal dnešního „necírkevního“ člověka, kdybys mu chtěl Ducha svatého představit?

To vždy záleží na podání. Samozřejmě najdeme mnoho teologických nebo filozoficko-teologických pojednání o Duchu, která jsou tak náročná, že z toho člověku praskají žilky v oku. Na druhé straně existuje dost textů, které nejsou plytké a zároveň jsou přístupné. U „necírkevního“ člověka bych se snažil hovořit o inspiraci nebo okamžicích, ve kterých zakoušíme, že se nás vnitřně dotklo něco hlubokého, něco, co je „vnější“, a přece navýsost blízké, možná bych také využil metafor větru a ohně, které mám s Duchem spojené. Záleželo by na tom, s kým bych hovořil – každý člověk je jedinečný, má

specifické horizonty, svá konkrétní očekávání, každý je „naladěný“ jinak. Myslím, že způsob, jakým věci vyjadřujeme, je vždy spoluurčen situací a tím, kdo před námi stojí.

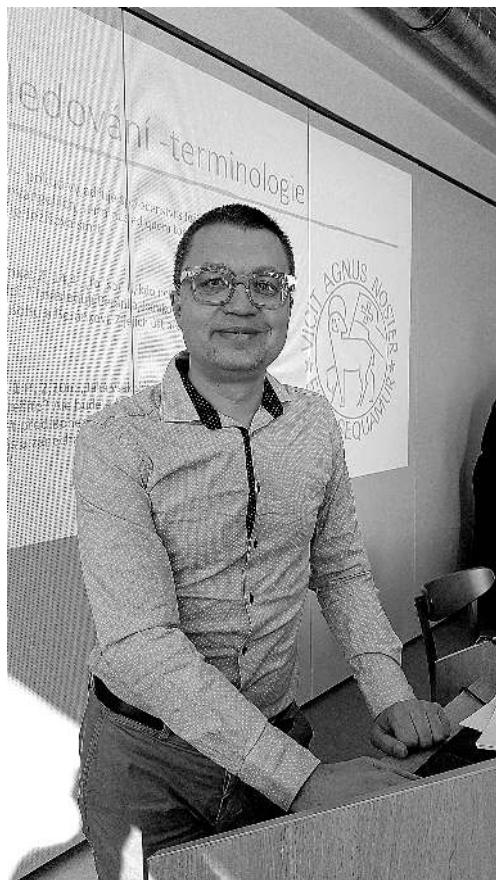
Trojiční představa Boha byla ve své době asi docela nekonvenční vystoupení z obvyklých způsobů, jak lidé o božstvech a Bohu uvažovali. Byl to vlastně pokus vyjádřit nově víru kategoriemi soudobé společnosti. Co je v dnešní teologii a řeči o Bohu podobně odvážného? Umíme taky vycházet ze svých myšlenkových schémat a zůstat přitom v křesťanské tradici?

Jako dobrodružství mi připadá celá teologie, pokud tedy neustrne a nestane se neživou. Stejně jako v minulosti se v ní i dnes setkáváme s překvapivými, a někdy až silně provokativními myšlenkami. Dráždivě působila na mnohé křesťany například teologie smrti Boha, která se zrodila v 60. letech v USA. Téměř každý nový teologický proud ovšem znamená odvážné vykročení ze zaběhaných schémat – to platí pro procesuální teologii, která opouští nejen představu statického Boha, ale také myšlenku Boží všemohoucnosti a vševědoucnosti, pro feministickou teologii, která si všímá mimo jiné toho, že řeč o Bohu byla v převládající tradici příliš maskuliní a patriarchální, pro queer teologii, která zohledňuje zkušenost queer lidí (tj. lidí, kteří mají jinou sexuální identitu a vztahovou orientaci než většina, pozn. red.), a mnoho dalších teologických směrů nebo jednotlivých myslitelů, které bych zde mohl jmenovat.

Jak nebo v čem ty sám vnímáš působení Ducha svatého? Máš s ním spojený třeba nějaký konkrétní moment bohoslužeb nebo něco jiného?

Vnímám ho ve chvílích, kdy zakouším harmonii a vnitřní porozumění s druhými lidmi, přestože každý mluvíme, obrazně řečeno, poněkud odlišným jazykem. Také tehdy, když mě silně zasáhne něco, co je jakoby z „jiného světa“. Může

to být zvláštní odraz světla na stromě, který mím, nebo pohled na určitou krajinu. Nejčastěji asi zažívám jakýsi průlom při setkání s uměním. Asi i proto jsem se dlouho zabýval krásnou literaturou. V posledních letech se obracím spíše k hudbě.

Jak rozumíš vztahu mezi literaturou a Duchem svatým?

Ducha svatého si spojuji se svobodou a inspirací, což jsou oblasti, které lze smysluplně vztáhnout na tvůrčí činnost obecně. Co se týče literatury, modeluje světy, které nejsou „reálné“, a tím na skutečnost, ve které žijeme, vrhá jiné světlo. Setkáváme se s alternativou, která může bořit naše stereotypy, zneklidňovat nás, vyvádět nás za hranice známého i prolamovat hranice běžného jazyka. Pokud chápeme Ducha jako ►

toho, kdo otevírá nové horizonty, vede k překračování obvyklého a vane, kudy se mu zlíbí, existuje zde určitá paralela.

A je v tom Bible jiná? Někteří křesťané čtou Bibli doslovně, jiní ji považují za literaturu inspirovanou Duchem svatým... Jak je to se vztahem biblického textu, Ducha a čtenáře?

Bible má pro křesťany určité větší význam a vyšší postavení – není pro ně „pouhou“ beletrií. Tradičně se zde hovoří o Boží inspiraci, to však neznamená přijetí představy, že Bůh Bibli doslova nadiktoval. Tzv. doslovné čtení ve skutečnosti znamená vždy nějakou interpretaci – něco z Bible přijímáme, protože to odpovídá našim kulturním představám, zatímco to, co je s nimi v rozporu, ponecháváme stranou nebo tvrdíme, že to jiná biblická slova (například Ježíšova) ruší. Dalším problémem je fakt, že některé události Bible popisuje odlišně. Co bude při doslovném čtení měřítkem našeho rozlišování toho, co je „správné“? Teologie pracuje jak s vědomím, že k výkladu textu potřebujeme patřičné znalosti a dovednosti (např. povědomí o tehdejší kultuře a dobových souvislostech, znalost jazyků, ve kterých byla Bible sepsána apod.), tak s tím, že zvěst do našeho života promlouvá díky působení Ducha svatého. Čtenář pak do interpretačního procesu vnáší prvek svých zkušeností, očekávání a představ. Při četbě jakéhokoli textu se nedokážeme oprostít od sebe samých a v tomto smyslu neexistuje žádný objektivní výklad. Ale to neznamená, že text můžeme vykládat, jak nás právě napadne. Spíš je to impulz ke kritické obezřetnosti – měli bychom si být vědomi toho, že při veškeré snaze o kvalitní, co nejméně předpojatou interpretaci biblického oddílu k němu přistupujeme s určitým úhlem pohledu.

Do tvé odbornosti spadá teologická etika. Podle čeho se mění pohled na to, co je „dobré“ v naší současné společnosti, když v ní převládají

individuální hodnotové žebříčky a lidé (i v církvi) jsou různě názorově rozdělení? Na základě čeho v tom nastává posun v církvích?

Myslím, že zásadní vliv na pojetí toho, co je dobré, má měnící se kultura – ta je rovněž silným faktorem názorových změn v církvích. Na druhou stranu se křesťané na základě hodnot, ke kterým se hlásí, proti určitým kulturním trendům vymezují. Změny mohou být jak pozitivní, tak negativní. Například otroctví není v Novém zákoně problematizováno, ale společenské a kulturní proměny přispěly k tomu, že je dnes pokládáme za nepřijatelné. Málokdo by se asi odvážil pochybovat o tom, že toto odmítavé stanovisko je dobrým krokem. Avšak když v Německu nastoupil nacismus a někteří křesťané byli uchvázeni Hitlerem, propadli antisemitismu a psali o potřebě rasové hygieny, bylo narušeno samotné etické jádro křesťanství. Láska k bližnímu se změnila na nacionalistickou lásku k soukmenovcům. Musíme se tedy neustále ptát na to, čemu změna stojí za to. Odpověď, která je nasnadě, zní, že by měla sloužit právě lásce k bližnímu. Potíž je s tím, že konkrétní stanoviska a činy, které jedni křesťané pokládají v tomto smyslu za dobré, považují jiní za problematické, nebo dokonce za nebezpečné. Jediná cesta, kterou tu vidím, je otevřená diskuze a naslouchání, kdy se nebudeme navzájem demonizovat. Bylo by ovšem naivní si myslet, že lze v církvi projevat toleranci ke všemu – třeba i k hlásání nenávisti nebo k rasismu.

Hodně aktuálních diskuzí v našem kulturním prostoru se věnuje tématům souvisejícím se sexualitou, sexuální morálkou a identitou, se zneužíváním moci a uspořádáním patriarchální společnosti. Měla by se církev vůbec do těchto debat pouštět?

Ano, myslím, že církev by se k těmto problémům vyjadřovat měla – poučeně, pokorně a bez zbytečného moralizování. Všechny tyto oblasti jsou nesmírně důležité, ale někdy si kladu otázku,

proč křesťané tolik krouží kolem sexuality na úkor jiných témat, jako je například chudoba u nás i ve světě. Křesťanství navíc nese vinu za to, že svými postoji k sexualitě přispělo k devalvací tělesnosti a mnoho lidí psychicky poškodilo. Mnozí queer lidé – zvláště v některých církvích – mají stále pocit, že jsou zahrnutí do kouta. Narážejí na předsudky, necitlivá stanoviska, nepochopení a odmítání.

Zabýváš se i teologií osvobození a ekoteologií. Mohl bys stručně přiblížit, o co jde a na co v současnosti teologie osvobození klade důraz?

Teologie osvobození se zrodila v Latinské Americe. Vyrosla ze zkušenosti útlaču a chudoby. Na teologická témata hledí optikou nuzných a i z tohoto důvodu chápe Ježíše Krista především jako osvoboditele, jenž se zasazuje o chudé, nemocné a utiskované. Křesťany vybízí k tomu, aby ho v tom následovali a také aby usilovali o strukturální změny, které by vedly k větší spravedlnosti. Chudoba, jak upozorňuje jeden z hlavních představitelů tohoto směru, brazilský teolog Leonardo Boff, však neznamená pouze hmotný nedostatek. Existuje i duševní a duchovní hlad, který je třeba tišit – například hlad po kráse. A byl to právě Leonardo Boff, kdo v posledních letech svou pozornost zaměřil na přírodu; ta se v jeho očích stala novým utlačovaným. Proto mluví stejně jako papež František nejen o „křiku chudých“, ale také o „křiku Země“. V roce 2019 dokonce v USA vyšla kniha, která nese přímo název *Ekologická teologie osvobození*. Jejím autorem je Daniel P. Castillo. Jednou z oblastí, kterou se teologie osvobození v poslední době zabývá, je tedy vztah ke stvoření.

Potřebujeme v ČCE, jak ji znáš, také nějaké osvobození v tomto smyslu?

Českokatolické církve evangelické si vážím mimo jiné proto, že se aktivně zabývá vztahem k přírodě. To, co mi chybí, je větší zájem

o osud jednotlivých tvorů, zvláště těch, kteří jsou nám vydáni na milost a nemilost, protože jsme je domestikovali. Mám na mysli zejména nezměrné utrpení zvířat ve velkochovech. Čím víc toho vím o sociálním a emocionálním životě zvířat, tím větším zděšením mě naplňuje to, jak s nimi zacházíme. Z tohoto hlediska pokládám za důležité, abychom se vymanili

ze silného antropocentrismu, „člověkostřednosti“, která přehlíží – řečeno s apoštolem Pavlem – sténání tvorstva. V křesťanský orientovaném myšlení není snaha o laskavý vztah ke zvířatům nový, nebo dokonce pouze módní trend, který by do něj byl importován zvenjšku. Už Albert Schweitzer napsal: „Nikdo nesmí zavírat oči a myslet si, že utrpení, od něhož se odvrátil, vlastně neexistuje. Ať si nikdo neulehčuje břímě odpovědnosti! My všichni jsme vinni, že jsou živí tvorové tak týráni, že nikdo nedbá řevu žíznivých zvířat přepravovaných železnicí, že na našich jatkách vládne tolik surovosti, že v našich kuchyních čeká zvířata trýznivá smrt z neobratných rukou, že všemožně trpí zacházením nemilosrdných lidí nebo jsou vydána napospas krutým hrám dětí.“

*Jana Hofmanová, foto: Jana Hofmanová,
František Plzák*

Odpověď na touhu

Duch svatý nás přivádí zpět k Otci

Na otázku, kdo nebo co je Duch svatý, nemám jednoznačnou odpověď. Duch svatý je vyobrazován jako holubice. Je tedy nepolapitelný jako pták?

V řeckém originálu Janova evangelia (J 3,8) je to *pneuma*, které zastupuje sílu Ducha svatého. Slovo *pneuma* nabízí asociace s větrem, vánkem, vichrem, pohybem... dalo by se pokračovat, a přesto by pokračující řada asociací nevystihla to, kdo nebo co Duch svatý je. Spíše než na otázku kdo nebo co bych se ve svých úvahách zaměřila na to, jaký Duch svatý je a jak působí v životě člověka.

Duch svatý je v pohybu, je nepolapitelný, a jako takový i svobodný, zároveň i osvobozuje. Ta svoboda se děje z víry a z Boží milosti. Jako křesťané vyznáváme svoji víru a říkáme, že věříme v Boha Otce, Syna a Ducha svatého.

Bůh je ze své podstaty vztahem, a tím i láskou, protože Otec miluje Syna a Syn Otce. Ten vztah není výsadou Otce a Syna. Duch svatý nás zve do vztahu. Bůh bez vztahu by byl ideou, teorií, neživým Bohem. Trojjediný Bůh je láskou a kde je láska, tam je i život. Láska se děje ve vztahu. A tak existuje vztah mezi člověkem a Bohem, a proto něco víme o lásce. Žijeme lásku, toužíme po lásce, protože bez lásky láska není. Možná právě proto člověk po lásce touží, nemůže bez ní žít. Svoji touhu můžeme vyjádřit různě, třeba v hlasité nebo tiché modlitbě, v níž prosíme o přítomnost Ducha svatého:

„Duchu svatý

Navštiv nás a buď mezi námi

Přijď jako rosa a občerstvi nás

Přijď jako oheň a rozhoř se v nás

Přijď jako vítr a oživ nás

Proměňuj naše srdce a obnov nás“

Nebo můžeme mlčet a beze slov nechat mluvit touhu po přítomnosti toho, kdo dokáže proměňovat samotu ve vztah. Duch svatý odpovídá na naši touhu po Bohu, tedy po vztahu, tím, že nás do vztahu zve. Věřím, že odpovídá i na nevyřčenou touhu. Duch svatý nás uschopňuje k pohybu nebo k řeči v momentech, kdy pohybu nejsme schopni nebo nenacházíme žádná slova.

Albrecht Dürer: Vylití Ducha svatého (kol r. 1509)

Vede mě to ke vzpomínce na dětství:

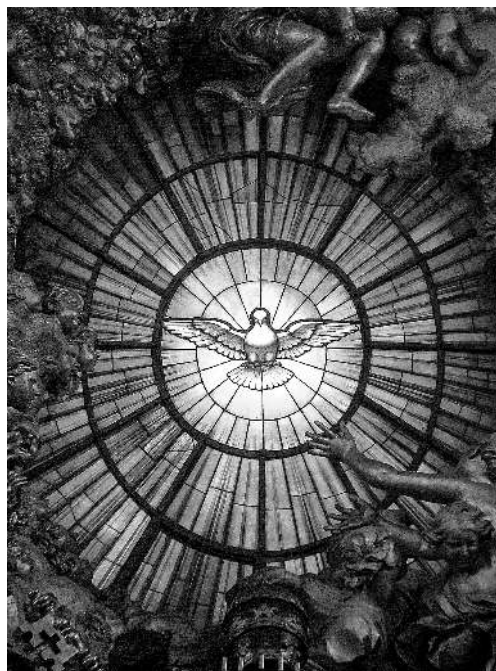
Můj otec choval holuby, byl to speciální druh holuba, konkrétně plemeno zvané King čili ja-teční holub. Takový holub něco váží. Jednou, když silně pršelo, se holubi nestihli vrátit do holubníků, jejich peří nasáklo vodou a oni ztěžkli ještě víc. Následkem toho nebyli schopni vylézt zpátky do holubníku – vrátit se domů. Můj

otec je tedy do holubníku jednoho po druhém vynesl. Ten obraz mám mlhavě před očima a myslím, že něco říká o tom, jak Duch Boží působí. Duch Boží uschopňuje. Činí nás schopnými v situacích, kdy jsme neschopní cokoli podniknout, i když k tomu máme předpoklady. Jsou momenty, kdy z různých důvodů dojde síla, motivace, ztrácíme naději. Holub nebo holubice mají schopnost létat, ale i jim mohou někdy dojít síly.

A je to Duch svatý, který nás zvedá, popostrčí, vede nebo zkrátka nějak oživí to, co ustrnulo. Jeho zásahem se pohneme, můžeme se zase hýbat a mít naději. Naději ovšem nikdy nevlastníme. Podobné je to s Duchem Božím, který si vane, jak a kam chce (J 3,8). Snad by se kromě holubice dal přirovnat k záblesku, který dokáže prolomit černočernou temnotu všeho toho, co nám nedovolí se hnout z místa, co bere naději. Jak vůbec vypadá naděje? Není černá, nebo spíše bezbarvá? Filozof François Laruelle v textu *O černém vesmíru* tvrdí, že „podstata barev není barevná“. Myslím, že jeho tvrzení se týká i působení Ducha svatého. Ten činí z černočerné tmy místo pro setkání a pro vztah tím, že nechává černotu mluvit, a pak zazní ono „Ty“, po kterém toužíme, pak vstupujeme do vztahu.

Duch svatý nechává černou mluvit, oživuje to, co je k smrti zemdlené, unavené, co se nemůže hýbat. Třeba jako zmoklý holub, který je příliš těžký na to, aby se sám vrátil domů – do bezpečí.

Duch svatý nás přivádí zpět k Otci, do vztahu. Sami to nedokážeme. Nedokážeme žít bez vztahu, bez pomoci. Bůh ji nabízí, protože je láskou. Z jeho milosti žijeme.

detail vitráže v bazilice sv. Petra v Římě
(Gianlorenzo Bernini, 1629–1670)

Kristýna Malíšková Pilecká, farářka evangelického sboru německého jazyka při ČCE, foto: wikipedia.org

VÍRA A UMĚNÍ

Duch jde durch

Timův výrok víry na sněženské faře

Jsem Brňačka, která teď žije jako farářka na faře ve Sněžném na Vysočině. Když se člověk pohybuje po Brně pěšky nebo veřejnou dopravou, skoro si nemůže nevšimnout, že tady někdo po léta svým charakteristickým uměleckým stylem vstupuje do veřejného

prostoru prostřednictvím písma, prostřednictvím slov nebo krátkých vzkazů nastříkaných sprejem. Někdo tady dělá street art s citem pro jazyk, dobrý po stránce umělecké, společensky poučený.

dílo výtvarníka Tima na zdi sněženské fary

Jednou potkáš básničku nastříkanou sprejem na traverze na nádraží, jindy politickou hlášku někde pod mostem. Někdy všimneš v podchodu nápaditě prohozená písmena ve slově, jindy přetvořenou komerční značku. Jednou se člověk chechtá nad trefností, jindy je dojat. Občas probleskne křesťanská víra, jako když nad vstupem do temného tunýlku uvidíš „neboj“, které se v Bibli vyskytuje prý 365krát.

Jak se na mě usmálo štěstí

Už ani nevím, kdy a jak jsem zjistila, že je to Timo, ale když v roce 2019 nakladatelství Druhé město vydalo knížku jeho výtvarných děl „b jako brno“, mohl se člověk dovědět víc o jeho tvorbě. V létě 2020 jsem jela na měsíc do Wittenbergu a chtěla jsem, aby po celou dobu byla vývěska před naším kostelem v Silůvkách nějak zajímavá, tak jsem do ní dala pár obrázků od Tima. A vůbec jsem nečekala, jaký z toho může vzniknout pěkný příběh, který je mimo jiné dokladem,

že i v době sociálních sítí je dobré opečovávat sborovou vývěsku kdesi na konci malé vesnice. Najednou mi do Wittenbergu volá někdo, kdo se představí jako vydavatel Tima s tím, že viděl naši vývěsku, vyfotil ji a poslal Timovi, a ten nám vzkazuje, že kdybychom chtěli, tak nám může někam něco nastříkat. Mívám docela odvážné sny, ale v tomto případě jsem tímto směrem vůbec neuvažovala. Stačilo mi, že někdo jako Timo je, a že až půjdu Brnem, zase třeba někde potkám nějaké jeho dílko.

Kdyžtak se to zatře

Na podzim 2022 jsem zkusila, jestli tato krásná nabídka ještě platí. A platila! To už jsme bydleli na sněženské faře. Její fasáda začíná vypadat omšele, ale ještě pár let určitě nebudou peníze na její obnovu. Po tu dobu by mohlo být na fasádě něco od Tima, říkala jsem si. A k mé radosti i staršovstvo souhlasilo s tím, aby nám Timo na faru nastříkal umělecký vzkaz, který by nějak odkazoval ke křesťanské víře. Nápad

nám „posvětil“ i Horácký seniorát, když nám na něj odsouhlasil finanční podporu z církevního mikrograntu.

Vnitřní touha po čemsi větším

A tak nám v dubnu 2023 nad vchod naší sněženské fary přistál Timův hravý i úderný návrh „Duch jde durch“. Jazykově, svým „durch“, se hodí i jako připomínka, že Sněžné se od nepaměti až do roku 1948 jmenovalo Německé. Fara leží na trase červené turistické značky, a i když náš nápis nijak nebije do očí, přesto docela často, k mé radosti, někdo zvedne oči k nápisu a reakce bývají různé: pobavené, tázavé, hloubavé. Je to příležitost k rozhovoru a k zamyšlení nad působením Ducha svatého a vlastní vírou. Chceme skutečně, aby Duch svatý šel durch? Skrz nás, skrz naše touhy a plány? Vanutí Ducha od první stránky Bible znamená život, pohyb a kreativitu. A nejednou vychýlení z místa, kde stojíme, tam, kde nás chce mít Bůh. Bůh nám dává svého Ducha, to znamená dost přímý, těsný kontakt. Když si člověk něco takového dá nad dveře, stává se mu to neustálým připomenutím: dělej tak, aby šel! Výzvou vůči nám, kteří na faře bydlíme nebo se tu scházíme. Kéž by šel, protože „dát se vést Duchem je život a pokoj.“ (Ř 8,6)

Na téma Ducha svatého má Timo ještě jeden postřeh: „Duch svatý prorůstá jako tráva asfaltem.“ Duch Boží, svatý, Kristův je sice něco nehmotného a neviditelného, ale má to svou velikou překvapivou sílu. Je schopný ledasčím prorazit, ledasco proměnit. Dobrý mi taky přišel Timův postřeh na obraze Madony, Panny Marie s Ježíškem na klíně, který namaloval jako sochu opatřenou dráteními bodci proti holubům... tím pádem ale Duch svatý v podobě holubice nemá šanci usednout.

Ty svatej Duchu

Když byli naši kluci malí, tulil se ten starší Michal pořád k svému malému bráškově Petkovi a jednou slyším, jak mu láskyplně šeptá do ucha: „Ty svatej Duchu“. Naše děti jsme s sebou samozřejmě brávali každou neděli na bohoslužby, žily na faře a pořád se motaly kolem kostela, tak nemohly nezaslechnout také o Duchu svatém. Jak si ho představovaly? Oblažující vanutí Ducha můžeme často pocítovat i v přítomnosti malých dětí, s jejich smíchem a radostí, s jejich příchylností, potenciálem i křehkostí.

Timova báseň na budově sněženské fary

Ovoce Ducha Božího jsou podle Galatským 5,22 ty nejlepší věci, které si můžeme přát, jako láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrota, sebeovládání a věrnost. Pojďme se tedy vystavit právě tomuto duchu, ať i skrze nás se něco dobrého urodí.

Martina Kadlecová, farářka ve Sněžném, foto: ARo

Máte nějaký zajímavý duchovní zážitek z poslední doby?

Duchovní zážitky pro mě nejsou nutně spojeny s konkrétními událostmi, ale spíš s hlubším vnímáním světa kolem. Při nedávném toulání brzy po východu slunce jsem si uvědomil, jak mě uklidňuje sledování mlhy nad řekou, tenký oblak nad vodní hladinou, kondenzace v přízemní vrstvě vzduchu, radiační mlha. Ale před tímto empirickým patosem, který se automaticky spustil v hlavě, byla jen krátká chvíle, kdy se vše zdálo být na svém místě a já cítil klid. Nic velkého, ale něco, co mi zůstalo v mysli.

Tomáš Hataj, pastorační pracovník

Na spinální jednotce jsem navštívil pacienta, staršího hubeného muže, po pádu ze schodů ochrnutého od pasu dolů. Na první pohled pocházel z velmi špatného sociálního prostředí. Měl však v sobě velikou energii, se kterou mluvil o Bohu a své víře. Na závěr rozhovoru jsme se společně modlili Otčenáš, také Zdrávas Maria, o což velmi stál, pak mi dal požehnání a kříž na čelo, a že mám přijít zas. Nečekal jsem to. Bylo

to silné a neslo mě to ještě mnoho dní poté. On, docela oslabený člověk, mne, docela silného člověka, posílil. Takové Ježíš blahoslavlil, říkal jsem si, a teď se mě dotklo proč.

Filip Šimonovský, nemocniční kaplan

První zážitek mám z nedávného pobytu na jihu Francie. Sedím brzo ráno v osamělém krásném kostele, oknem prosvítá slunce. Prožívám naprostý klid, uvolnění, vnímám světlo a teplo. Pociťuji radost a vděčnost. Zažívám Boží přítomnost. Druhý zážitek je úplně jiný. Je 23. prosince, dva dny po tragédii na Filozofické fakultě. Je úplná tma, prší a je zima. Společně zpíváme, jsme k sobě přitisknutí, někteří se držíme za ruce. Je to dar. Víím, že ten, kdo stojí vedle mě, to cítí úplně stejně. Mám naději v Boží přítomnost.

Anna Kaucká, presbyterka

Jsem tak nastavený, že z každých bohoslužeb a při každé pobožnosti mívám duchovní zážitek. Snažím se vnímat nejen to, co se děje tady a teď, ale také to, k čemu jsme přizváni, co nás obestírá. Vždyť naše přítomnost je součástí širšího příběhu, který přesahuje hranice naší představitelnosti. Vědomí prolínání časů – aktualizované vzkazy z minulosti, prožitá přítomnost, nadějná přání, spojena s novými výhledy – to vše mi pomáhá, abych se vzpamatoval a napřímil se.

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor

připravila **ARo**, foto: Vojtěch Hlávka (Člověk a víra)

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 3. a 17. září vybíráme:

Lidé

- SR potvrdila volby farářek a farářů ve farních sborech církve: Márie Jenčové v Liptále, Jiřího Kučery v Opatovicích, Elišky Vančové v Chrudimi a Ondřeje Pellara v Přešticích. SR dále potvrdila dočasné povolání Terezy Halasové za seniorátní farářku Brněnského seniorátu ČCE.
- SR souhlasila s ukončením zaměstnaneckého poměru Elišky Erdingerové dohodou a vyjádřila vděčnost za její službu.
- SR po rozhovoru vyslala Martinu Zuštinovou a Filipa Boháče ke kaplanské službě v Diakonii ČCE – středisku v Myslibořicích.
- SR vzala na vědomí zprávy o průběhu zkoušek Anny Hrubantové, Jany Brahové, Pavly Zetkové a Františka Čunderlíka a jejich hodnocení a udělila jim osvědčení o způsobilosti ke službě výpomocných kazatelů z řad ostatních členů církve.
- SR přijala Michala Devečku do vikariátu 2024/2025.
- SR jmenovala Matěje Medka členem představenstva společnosti ČCE Reality, a. s.
- SR vzala na vědomí rezignaci Jaromíra Plíška na členství v Grantové komisi a vyjádřila vděčnost za jeho službu.
- SR jmenovala zástupce do komisí a pracovních skupin Ekumenické rady církví

v ČR (ERC) na období 2024–2026: Jiřího Hofmana do Komise pro sdělovací prostředky, Helenu Wernischovou do Komise pro školství a vzdělávání, Annu Šourkovou do Komise pro duchovní péči ve zdravotnických zařízeních, Romana Mazura do Komise pro ekumenismus a budoucí směřování ERC v ČR, Věru Štulcovou do Finanční komise, Radku Hojkovou do Pracovní skupiny Modlitby za domov, Danielu Hamrovou do Pracovní skupiny Kirchentag, Adama Csukáše do Pracovní skupiny právní, Janu Šarounovou do Pracovní skupiny pro prevenci a řešení zneužívání v církvi a Mikuláše Vymětala do Pracovní skupiny pro Romy.

Aktivty

- SR souhlasila s uvolněním 4 000 eur z prostředků sbírky na pomoc Ukrajině na podporu projektu Evangelické luterské církve na Ukrajině, konkrétně v oblasti Oděsy. Tamější evangelický sbor se stal útočištěm pro lidi uprchlé z frontových linií na východě země a také se stará o opuštěné seniory v regionu. Jejich životní úroveň po odchodu jejich rodin prudce klesla a tito lidé se dostali do každodenního ohrožení na životě pro nedostatek potravin, léků a základní péče.
- SR souhlasila s poskytnutím pomoci při hledání krátkodobého ubytování pro manželský pár z Barmy, který ve vlastní zemi čelí tvrdému pronásledování.
- SR se setkala se zástupci Diakonie ČCE. Hlavním bodem jednání byly aktuální ►

otázky týkající se poskytování pomoci oblastem postiženým povodněmi.

- SR se setkala se členy Celocírkevního odboru mládeže. Tématem tohoto setkání byly především projekty týkající se mládeže a náměty ohledně spolupráce s Ústřední církevní kanceláří (ÚCK) a SR.
- SR se velmi podrobně zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a z vizitace seniorátních výborů ve farních sborech církve a vzala je na vědomí.
- SR souhlasila s konáním Evropského setkání představitelů členských církví Světového luterského svazu 8. – 11. října 2024 v Praze na Smíchově. Delegátkami ČCE budou Olga Navrátilová a Saša Floriánová.
- SR vzala na vědomí zprávu Daniely Hamrové z rozloučení s odcházející regionální biskupkou Dorotheou Greiner, které se konalo v závěru července 2024 v Bayreuthu; dále vzala na vědomí zprávu Ewy Jelinek z Evropského setkání zástupců Světového společenství reformovaných církví (WCRC), které se konalo v polovině června v Männedorfu, a zprávu synodního seniora Pavla Pokorného ze synodu valdenské církve v závěru srpna 2024, při němž bylo připomenuto 850 let od vzniku valdenského hnutí.
- SR se věnovala přípravě ekumenických aktivit a setkání pro následující období.

Hospodářské věci

- SR na základě návrhu grantové komise schválila výsledky interního grantového řízení na rok 2025 a uložila ÚCK zveřejnit výsledky na webu ústředí církve.
- SR souhlasila se záměrem vypsát k 19. 9. 2024 grantové řízení na podporu vydávání publikací a uložila ÚCK připravit vyhlášení výzvy.

- SR souhlasila s poskytnutím daru na činnost z. s. Evangnet ve výši 50 000 Kč.

Hof

VZDĚLÁVÁNÍ

Seminář pro kazatele

Oddělení výchovy a vzdělávání ÚCK zve na seminář pro kazatele, který se uskuteční v termínu 24.–27. 11. 2024 v táboře J. A. K. v Bělči nad Orlicí.

Seminář vede farář Ondřej Macek. Účastnický poplatek: 1500 Kč (povšechný sbor hradí ubytování a větší část nákladů na lektora; o cestovní náhrady můžete požádat svůj sbor; stravu v místě si hradí účastníci sami)

Bližší informace a přihlašování na webu: akce.e-cirkev.cz

HUMANITÁRNÍ POMOC

Diakonie vyhlásila sbírku na pomoc při povodních

Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie Českobratrské církve evangelické spustilo sbírku na pomoc regionům zasaženým povodňovou vlnou způsobenou tlakovou níží Boris nad Evropou. Ta v těchto dnech postihla Česko především extrémními srážkami a silným větrem.

Finanční prostředky lze posílat na účet 2100691426/2010 (bez variabilního symbolu) nebo přes formuláře na dárcovském portálu Darujme.cz.

Dárci mohou pomoci i prostřednictvím dárcovské SMS zaslané na telefonní číslo 87 777 ve tvaru:

DMS DIAKONIEPOMOC 60

DMS DIAKONIEPOMOC 90

DMS DIAKONIEPOMOC 190

Cena DMS je 60, 90 nebo 190 Kč.

DUCHOVENSÁ SLUŽBA

Slavnostní bohoslužby s ordinací

Synodní rada Českobratrské církve evangelické srdečně zve na slavnostní bohoslužby, při kterých budou ke službě Slova a svátostí pověřeny Tereza Halasová a Eliška Vančová.

Bohoslužby se konají v neděli 20. října 2024 od 15 hodin v Praze 1 v kostele U Salvátora.

PUBLIKACE

Vychází nové Denní čtení

Osm církví české ekumeny se i letos spojilo ke společnému zamyšlení nad 365 hesly Jednoty bratrské, která jsou od r. 1728 losována v německém Ochranově a dnes vycházejí v 50 jazycích po celém světě. Úvahy vycházejí z pera autorů Církve bratrské, Církve československé husitské, Českobratrské církve evangelické, Evangelické církve a. v. v ČR, Evangelické církve metodistické, Luterské evangelické církve a. v. v ČR, Slezské církve evangelické a. v. a Starokatolické církve v ČR.

Publikace nabízí úvahy na každý den, každá je navíc zakončena krátkou modlitbou. Na závěr se jednotlivé církve čtenářům představují ve stručných portrétech a nechybí ani krátké medailonky všech autorů.

Z naší církve letos ke společnému dílu přispěli Tomáš Bísek, Tomáš Matějovský, Jiří Mrázek, Dagmar Ondříčková, Karel Pacovský, Anna Pokorná, Eva Potměšilová, Kateřina Roskovcová, Ondřej Titěra, Jordan Tomeš a Eliška Vančová.

Dílo k vydání připravila Jana Křížová, kresbami doplnila Magdalena Řičná. Objednat můžete na e-shopu ČCE nebo

na vozenilkova@e-cirkev.cz. Cena je i letos 90 Kč.

CÍRKEVNÍ HUDBA

Blíží se již 43. sbormistrovský kurz

Srdečně zveme evangelické sbormistry, zájemce o sbormistrování, učitele hudby, zpěváky a další na 43. sbormistrovský kurz, který proběhne v termínu 15.–17. 11. 2024 ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Nácvik skladeb povede Mária Jašurdová a studenti Semináře církevní hudby Evangelické akademie. Janko Siroma bude referovat o církevní hudbě v Evangelické církvi a. v. na Slovensku a představí výběr z varhanních skladeb.

Kurz začíná v pátek 15. 11. 2024 v 19:19 hodin v kapli střediska Sola gratia. Přihlášku formou jednoduchého mailu (jméno a příjmení, věk, bydliště, přání masité či vegetariánské stravy) zasílejte na adresu moravetz@e-cirkev.cz do 10. 11. 2024. Závěrečný koncert proběhne 17. 11. 2024 od 13:30 v kostele sv. Jiljí v Bystřici p. Hostýnem.

Poplatek za kompletní plnou penzi a ubytování činí 2670 Kč/osoba, poplatek za noty 20 eur. Nelze se přihlásit jen na část kurzu. Odhlásit se je možné do 13. 11. 2024.

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor ČCE

PŘEDNÁŠKA

Veritas zve na seminář o husitství

Historická společnost Veritas zve na seminář, který se koná 19. 10. 2024 od 10 hodin v Pardubicích na evangelické faře.

Tématem bude tentokrát „Žižka, poselství jeho listů“ a zpráva o projektu „Žižka 600“ k výročí úmrtí tohoto vojevůdce. ►

Přednáší Petr Melmuk a Jiří Motyčka, správce internetových stránek „Husitství“.

Ladislav Dlouhý

EKUMENA

Bohoslužba vděčnosti za stvoření

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která se uskuteční v úterý 15. října 2024 od 18 hodin v kostele sv. Matěje v pražských Dejvicích (ulice U Matěje).

Kázáním poslouží Martin Hruběš, geolog a výpomocný kazatel ČCE v Horních Počernicích. Po bohoslužbě bude následovat beseda s Matúšem Kocianem, římskokatolickým knězem, přírodovědцем a autorem knihy *Žehnám veškeré Boží havěti*.

ÚMRTÍ

Zemřela Hana Potočková

Ve čtvrtek 5. září 2024 zemřela Hana Potočková (rozená Jirků), vdova po faráři a dlouholetém tajemníkovi synodní rady Janu Potočkovi.

Bohoslužebné rozloučení s Hanou Potočkovou se uskutečnilo v sobotu 21. září 2024 v evangelickém kostele sv. Klimenta v Praze.

Děkujeme Pánu Bohu za život sestry Potočkové a zarmoucené rodině vyprošujeme Boží potěšení.

LIDSKÁ PRÁVA

Červená středa se bude konat 27. listopadu

Sedmý ročník mezinárodní iniciativy Červená středa (#RedWednesday) se v České republice uskuteční 27. listopadu 2024.

Smyslem iniciativy je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Hlavním znakem je rozsvícené červené světlo, které symbolizuje krev trpících pro víru. Lidé v tento den také zapalují svíčky nebo nasvěčují významné budovy červeným světlem a organizují další doprovodné aktivity.

Součástí letošního pražského programu bude mezinárodní konference o svobodě vyznání v prostorách Vlasteneckého sálu v Karolinu, kterou pořádá Institut pro křesťansko-demokratickou politiku ve spolupráci s Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví a Federací židovských obcí. Po skončení konference bude následovat židovsko-křesťanská modlitba ve Velké aule Karolina, průvod centrem města se svíčkami a benefiční koncert v kostele Panny Marie Sněžné.

Loni se k Červené středě po celé republice připojilo přes 140 institucí. Byly nasvícené modlitebny, kostely, synagogy i veřejné budovy, v Praze např. katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Žižkovská věž, Petřínská rozhledna, Rudolfinum, Poslanecká sněmovna nebo Staronová synagoga.

Červenou středu zaštiťuje celosvětově britská pobočka křesťanské organizace Církev v nouzi, v České republice ji organizuje Česká biskupská konference společně s Ekumenickou radou církví v ČR a Federací židovských obcí v ČR. Akce se koná také na dalších místech ve světě, zejména ve Velké Británii, ale také v Bratislavě, Vídni, Budapešti, na Filipínách nebo v Kanadě.

Více informací naleznete na webu cervenastreda.cz. Tamtéž je možné se zaregistrovat jako organizátor. Připojte se i Vy!

cervenastreda.cz

MOJE CÍRKEV

*Požehnáni na cestu. Slavnostní bohoslužba při
příležitosti otevření Evangelického gymnázia
v Brně (Červený kostel, 2. 9. 2024).*

foto: ARO

V Brně otevřelo první evangelické gymnázium v historii

Škola navazuje na historickou tradici evangelického školství i na úspěch Filipky

První školní den 2. září 2024 zahájilo svoji činnost Evangelické gymnázium v Brně. Stává se tak vůbec prvním gymnáziem provozovaným pod hlavičkou Českobratrské církve evangelické.

Evangelické gymnázium (Egy) vzniká jako další školské zařízení při základní škole Filipka (oficiálně Škola příběhem – církevní základní škola a gymnázium). Zařadí se tedy do rodiny již celkem osmi škol Evangelické akademie, jejímž zřizovatelem je Českobratrská církev evangelická. Evangelické gymnázium je od vzniku církve před 106 lety vůbec první školou tohoto typu v České republice.

Přestože název školy působí popisně, zakladatelé jej dlouhou dobu promýšleli. „Dlouho a poctivě jsme o tom diskutovali. Nakonec jsme se shodli na Evangelickém gymnáziu. Spíše jsme při tom mysleli na tradici evangelického školství. Chtěli bychom jít ve stopách toho, co tu v minulosti bylo,“ osvětlila v rozhovoru s Danielem Ženatým v rádiu Proglas pedagožka Alžběta Macková.

Evangelické gymnázium chce svým studentům nabídnout vzdělávání s důrazem na čtenářskou a textovou gramotnost, etickou výchovu či výchovu ke společenské a občanské zodpovědnosti. Věnovat se chce také ekologii a environmentální zodpovědnosti, a to také prostřednictvím časté výuky v přírodě, na výjezdech, expedicích či exkurzích.

Školu povede tým kolem Ruth Konvalinkové, která již šestým rokem působí jako ředitelka základní školy Filipka. „K celé věci přistupujeme s velkou pokorou. Ti, co tvoří Filipku, a nyní

i nové gymnázium, mají jedno společné: pracují s nadšením a osobním nasazením. Především jim tedy vděčíme za to, že raketa Filipky vylétěla na brněnské vzdělávací nebe rychleji, než jsme čekali, a usadila se na něm napevno. A z úspěchu Filipky vyrůstá Egy,“ uvedla. Ocenila také důvěru, kterou školám projevila církev. „Jsme rádi, že patříme do svazku škol Evangelické akademie,“ doplnila.

Ředitelka školy Ruth Konvalinková

Faráři předali studentům lopaty na hloubení moudrosti

Slavnostní den zahájila bohoslužba v kostele J. A. Komenského („Červený kostel“), kterou vedli faráři místního sboru Ondřej Macek a Iva Květonová. Ondřej Macek si pro své kázání vybral biblický příběh o dvou stavitelích (Lk 6,47–49).

„Moudrost není jen to, co se dá naučit. Moudrost je i to, co musí být člověku nabídnuto, otevřeno shůry. A tak vám, studentům, přeji dobré a pevné hloubení základů, které vás v životě podrží. Přeji vám, abyste byli na Egy zváni ke hledání moudrosti,“ řekl. Společně pak s kole-

gyní Ivou Květonovou přítomným studentům i zástupcům školy předali symbolické „lopaty“ (lžíce) na hloubení moudrosti.

Prostor byl i na pozdravy hostů z církevního prostředí. „Chtěl bych na tomto místě poděkovat brněnským sborům a celému seniorátu, že to, co tady vzniká, vzaly za své a činí k tomu konkrétní kroky,“ vyzdvihl synodní kurátor Jiří Schneider.

Jménem samotného Brněnského seniorátu promluvil jeho senior Filip Keller. Ten vyjádřil vděčnost za to, že se v regionu podařilo zřídit již pětici evangelických církevních škol. „Stalo se celkem zřejmě úsilím, vůlí a odhodláním konkrétních jednotlivců, že na území Brněnského seniorátu je zvýšený výskyt škol Evangelické akademie. Je to povzbuzující a nadějeplné, že tento trend pokračuje i dalším stadiem, totiž Evangelickým gymnáziem.“ Podtrhl dobré vztahy, založené především na lidském porozumění a vstřícnosti. „Seniorát není se školami nijak institučně provázaný, přesto zde vnímám velkou sounáležitost a jsem za to velmi vděčný,“ dodal.

Příběh obou škol (Filipky a Egy) připomněl farář evangelického sboru v Brně-Husovicích Štěpán Hájek, který na Filipce vyučuje biblickou dějepravu. „Pro faráře je skvělé, když se ve sboru vynoří naprosto spontánní iniciativa a na konci jsou tak úžasné věci jako vznik nové školy. Mně se to poštěstilo. A tak chci moc poděkovat paní ředitelce Ruth Konvalinkové a jejímu okruhu spolupracovníků, díky nimž obě školy vznikly,“ uvedl.

Ministři a hejtman ocenili rozšíření kapacit brněnských gymnázií

Po skončení bohoslužby se přítomní přesunuli do nedaleké Opletalovy ulice do budovy tzv. Zelené fary. Zde po drobném občerstvení pokračoval další oficiální program, kterým provázel Ondřej Macek.

Se svými pozdravy a gratulacemi vystoupila řada vzácných hostů, například ministr školství, mládeže a tělovýchovy Mikuláš Bek či ministr

životního prostředí a bývalý náměstek primátora města Brna Petr Hladík. Ten ocenil, že nové gymnázium přispěje k rozšíření nabídky středoškolského vzdělávání v regionu. „Jako rodič moc dobře vím, že kapacity středního školství v Brně chybí. A proto je dobře, že se Evangelické gymnázium povedlo otevřít,“ uvedl.

slavnostní přípitek (zleva: Jiří Nantl, Jan Grolich, Mikuláš Bek, Ondřej Macek, zády Petr Konvalinka)

Potvrdil to i jihomoravský hejtman Jan Grolich. „S paní ředitelkou jsme se bavili o výhledu do budoucna, o další třídě. Ze strany kraje bychom to uvítali,“ dodal. Náměstek ministra školství Jiří Nantl se pozastavil nad tím, že úřední procesy spojené se zřízením nové školy jsou poměrně složité a zdoluhavé. „Stát by mohl být vlídnější a rychlejší. V současnosti je to procedura nejméně na rok. Chtěl bych, aby se nám ji podařilo zkrátit, aby byl celý proces svižnější,“ přislíbil.

Gymnázium se podařilo otevřít také díky podpoře místní části Brno-Židenice a jejího starosty Petra Kunce. Ten připomněl, v jakém stavu byla na počátku školní budova ve Filipínského ulici: „Byla to původní budova první školy v Židenicích z konce 19. století a tomu také odpovídal její technický stav.“ Ve škole byla například špatná elektroinstalace, nevyhovující okna či nevhodný systém vytápění. „V průběhu pěti let jsme postupně opravili to nejhorší, aby se ►

ve škole dalo aspoň nějak být – aby nevlhly podlahy, budova nepromrzala,“ nastínil. Přislíbil, že v opravách a údržbových pracích na budově chce městská část pokračovat i nadále.

Při slavnostním ceremoniálu nechyběla ani koordinátorka škol Evangelické akademie Helena Wernischová, která přečetla „Modlitbu člověka mladého za dokonalou hotovost srdce k sloužení Bohu“ Jana Amose Komenského.

Ředitelka školy symbolicky odhalila vývěsní tabuli

Po úvodních promluvách se ředitelka školy Ruth Konvalinková ujala samotného oficiálního otevření školy, a to prostřednictvím symbolického odhalení vývěsní tabule s názvem školy. Ta bude v budoucnosti označovat vstup do školy přímo na budově v Židenicích. V současnosti v ní ale probíhají stavební práce, a tak nebylo možné odhalení provést přímo na místě.

Od příštího roku by mělo gymnázium sídlit také právě v budově Zelené fary v Opletalově ulici, kde již jedna ze škol Evangelické akademie (Vyšší odborná škola sociálně právní) působí. Vzhledem k nutnosti adaptace vnitřních prostor budovy pro potřeby výuky bude v prvním roce výuka probíhat výhradně v budově Filipky v Židenicích, v budoucnosti bude rozložena mezi obě adresy. Škole se totiž podařilo od městské části získat pro své využití i druhé patro budovy, které měla dosud v pronájmu jiná právnická osoba.

Přestože je Evangelické gymnázium zbrusu novou školou, již v prvním ročníku zaznamenalo převis zájemců o studium. Do lavic usedlo v prvním ročníku 28 studentů, hlásilo se jich přitom přes 60. Celková kapacita všech čtyř ročníků by pak měla být 112 studentů.

Adéla Rozbořilová

REGIONY

Zvon českých exulantů se opět rozezněl

V Libštátě postavili novou zvonici

V neděli 22. září byla v evangelickém sboru v Libštátě na Semilsku slavnostně uvedena do provozu nově vzniklá zvonice, která ponese téměř 400 let starý zvon. Autorem realizace je evangelický architekt Hanuš Härtel.

Umlklý zvon z Drážďan

Pozoruhodný příběh libštátského zvonu za pozornost opravdu stojí. Ulit byl v roce 1656 ve zvonařské dílně v Drážďanech. Podle místního faráře Petra Hudce jde o vůbec nejstarší

zvon v naší církvi. Již od poloviny 17. století zvon vyzváněl spolu s dalšími dvěma v kostele sv. Jana v Drážďanech českým evangelickým exulantům, kteří do Saska uprchli po bitvě na Bílé hoře. Když o několik desetiletí později kostel zchátral natolik, že musel být zbourán, vystavěli si exulanti o kousek dál kostel nový. Zvony z původního kostela však s sebou nevzali.

Když se později dostaly do rukou organizaci Gustav-Adolf-Werk (GAW), ta se rozhodla zvony pomyslně vrátit českým evangelíkům. V roce 1869 spolek zvony věnoval právě

požehnání u zvonice (zleva: mladý zvoník, Petr Hudec, Pavel Pokorný, Pavel Šimůnek, Filip Susa)

libštátským luteránům. Pro místní to bylo tehdy překvapení, jak o tom svědčí i dobové záznamy:

„O vánocích r. 1869 byla církev velice vzácným darem překvapena. Byl to totiž Gustav-Adolfský spolek paní v Drážďanech tři krásné a památné zvony, které r. 1621 vystěhovavší se bratrská církev v Drážďanech užívala, daroval.“

Aby mohl sbor zvony začít využívat, byla pro tyto účely vedle kostela přistavěna jednoduchá dřevěná zvonice. Se stavebními pracemi sbor neotálel, a tak už od r. 1871 drážďanské zvony sloužily. V Libštátě vyzváněly až do první světové války, kdy byly dva větší zvony zrekvírovány a zůstal pouze jediný.

Když po válce vznikla sloučením helvétské a luterské církve Českobratrská církev evangelická, zvolil si libštátský sbor pro konání bohoslužeb kostel reformovaný, situovaný v centru obce. Původně byl zvon umístěn přímo v kostele, přesněji řečeno v nízké dřevěné věžce, která byla na původně toleranční kostel (bez věží) přistavěna v roce 1953. Později se však ukázalo, že pohyb zvonu při vyzvánění narušuje statiku kostela, a tak v 70. letech minulého století zvon utíchl. Počátkem 90. let byla pak věžička odstraněna a kostel uveden do původní podoby. Dnes předchozí zavěšení zvonu připomíná altán poblíž kostela, na který byla využita střecha

snesené věžky. Od té doby byl zvon deponován nejprve na půdě kostela, později uložen pod kázatelnu.

Během dalších let sbor uvažoval o tom, jak zvonu vrátit původní účel. Rozhodl se pro variantu postavit vedle kostela samostatnou zvonici, podobně jako tomu bylo v případě libštátského luterského kostela, který stojí na kraji obce. Jasně kontury získal projekt v roce 2021.

Dřevěná schránka s kovovým srdcem

Výsledkem projektu je realizace, která vznikla podle návrhu evangelického architekta Hanuše Härtela. Ten pro stavbu zvolil minimalistický tvar svislého hranolu s rovnou střechou. Budova je celodřevěná. Stavba je velmi utilitární i z pohledu interiéru, takřka veškerý prostor je věnován závěsnému mechanismu zvonu. Ten je instalován přibližně ve výšce 4 metrů a k jeho rozeznění slouží elektrický pohon.

Zvonu, který je přirozeným jádrem stavby, dal Härtel vyniknout skrze odlehčené opláštění z přední strany stavby. Vytváří tak zajímavý kontrast mezi přírodním materiálem – dřevem – a precizně zpracovaným dílem z ušlechtilého kovu. Zvon je tak nejen ústředním prvkem zvonice, ale také jejím jediným dekorativním prvkem.

Slavnostní posvěcení

Slavnostní uvedení do provozu – posvěcení – proběhlo právě v neděli 22. září v rámci slavnostní bohoslužby. „Někteří lidé se na mě obraceli s otázkou, proč jsme na pozvánce uvedli, že zveme na posvěcení zvonu. To slovo přeci my jako evangelici neužíváme. Zavání nám to magií, jako by náboženským úkonem byla do předmětu vlita zázračná moc. Pro uvedení kostela či zvonice do provozu jsme ani my evangelici žádné lepší slovo nevymysleli. Posvěcují se slovem Božím a modlitbou,“ vysvětluje místní farář Petr Hudec.

První část slavnostní bohoslužby proběhla v lidmi zcela zaplněném kostelíku. Provázel ji bratr Hudec, kázáním posloužil synodní senior Pavel Pokorný. Po kázání byl prostor na pozdravy hostů a další oznámení. Promluvil například starosta městyse Libštát Pavel Janata, kurátor sboru Jiří Kotas, jako zástupce ekumeny přítomné pozdravil římskokatolický jáhen z libštátské farnosti Pavel Šimůnek. Kvůli pracovním povinnostem spojeným s nedávnými krajskými volbami se naopak omluvila kancelář hejtmana Libereckého kraje Martina Půty, který projekt zařadil.

Eva Balcarová, která na církevním ústředí působí v rámci projektového oddělení, přečetla ve shromáždění dopis generálního tajemníka GAW Enno Haakse. „Zvon, který bude nyní opět slyšet, nás vyzývá k tomu, abychom naslouchali Božímu slovu a žili podle něj. V tak složité době, jako je ta naše, je o to důležitější, abychom se Božímu slovu znovu naučili naslouchat.“ Ve svém dopise Haaks také připomněl, že mezi lety 1620 až 1781 se v saském kurfiřtství a hornolužickém markrabství usadilo 50 000–80 000 českých vyhnanců. Díky tomu se německé území na sever od Čech rychle stalo centrem české imigrace. „V GAW jsme rádi, že jsme mohli být součástí historie tohoto zvonu, a celému sboru přejeme Boží požehnání,“ uzavřel.

Ať srdce zvonu netluče naprázdno

Po skončení tohoto bloku bohoslužby se shromáždění přesunulo přímo ke zvonici u kostela, kde zazněla krátká modlitba a požehnání ústy synodního seniora Pavla Pokorného. „Pane Bože, prosíme, pomoz svým Duchem, ať srdce tohoto zvonu netluče naprázdno. Prosíme, ať ho slyšíme nejen uchem, ale i srdcem. Ať nám připomíná tvé pozvání k bohoslužbě, a především k životu v lásce, v pravdě a v naději na pokoj. Žehnej tomuto místu, lidem, kteří tu žijí, bez rozdílu jejich víry a přesvědčení, žehnej kazatelům a účastníkům bohoslužeb, ať jsou zdejší bohoslužby tvým věrným hlasem, radostí i posilou.“

detail interiéru zvonice

Po bohoslužbě následoval koncert klasické hudby, připraveno bylo také vydatné pohoštění.

Zvonem budou Libštátští od nynějška svolávat k pravidelným bohoslužbám. Zvonit má také při dalších významných příležitostech, např. svatbách či pohřbech. „Zvon také upozorní na křesťanské svátky – o Vánocích, Velikonocích a Letnicích budeme zvonit o trošku déle,“ dodává farář Petr Hudec. Slyšet bude také o státních svátcích, a to jak v Den upálení mistra Jana Husa, tak při oslavě vzniku samostatného Československa 28. října. A ještě jednu důležitou okolnost bude zvuk zvonu připomínat. „Pokaždé, když bude zvon zvonit, můžeme vzpomenout na předky, kteří opustili svou vlast pro víru,“ uvedl místní farář Petr Hudec.

Adéla Rozbořilová

Kurz pro pracovníky s mládeží byl pro mě Pecka

Ohlédnutí za setkáním pro mládež

Co jsem toho už v evangelické mládeži zažil. Spoustu legrace, hudby a inspirace, intelektuálního vypětí, překonávání vlastních schopností a komfortní zóny, přijetí, odpočinek od každodenních starostí, outdoor a adrenalin, velké pochybnosti a bez obalu řečeno také spoustu setkání s Boží láskou, jeho dobrými dary a pomocí v těžkých situacích.

Ztratil jsem spoustu předsudků, vypil víc kafe než při práci, otevřely se mi jiné obzory než při studiu ve školách a čtení wikipedie. To všechno se dělo skrze setkání s lidmi a s Bohem.

Dlouho jsem snil o nějakém kurzu, který by umožňoval uchopit šíři toho, čím může mládež v naší církvi být. Pak jsem slyšel, že se chystá Pecka, a byl jsem pozván do organizačního týmu na pozici hudebníka a rozverného chlapce. Měl jsem radost. Říkal jsem si však, že to bude muset být docela napráskané programem, abychom byli schopní předat vše, co aktivní mládežník potřebuje slyšet. Aby přece mohl kvalitně organizovat akce pro mládež až do roztrhání těla. Jsem ostatním organizátorům vděčný, díky nim jsem pochopil, že potřebuje spíše „zažít“. Neroztrhat sebe ani ostatní. A zdaleka nejde jen o akce.

Na Pecku přijeli talentovaní lidé plní odhodlání a motivace. Stejně jako já, někteří možná čekali, že to bude takový systematický bootcamp s jasným cílem. Program sice opravdu nabitý byl, ale vlastně jen jeden z nich byl vyloženě úzce zaměřen na pořádání mládežnické akce – a to až na posledním víkendu. Účastníci si ne-

odnesli primárně návody, jak dělat to či ono, ale zážitky. Jaké to je, když... člověk přijede poprvé na akci, když má krizi víry, když je ve složité komunikační situaci, v nějakém sporu, nebo když je postavou z Bible. Po každém programu následovala reflexe, často pomocí karet z Dixitu. Bylo skvělé slyšet, co si ostatní odnášejí, a snažit se formulovat, co si vlastně odnáším já. Zahrály mě také aktivity, kterým jsme v týmu pracovně říkali „legrácky“, tedy poselství zpracovaná pomocí opravdu legračních aktivit.

Naši faráři se zaměřili na seznámení s různými způsoby prožívání víry. Duchovních programů nebylo na Pecce málo a měly opravdu rozličný charakter – od spirituální vycházky až po příběhovou pobožnost (kde jsem hrál člověka, který musel lepit střechu pokaždé, když skrz ni někdo spustil k Ježíšovi chromého na nošátkách).

Věnovali jsme se také hudbě. I tu jsem se snažil představit v různých světlech, aby pak dokázala spojovat lidi s různými povahami. Dobře mi k tomu posloužila relativní rozmanitost Svítáku, který obsahuje muzikálovní ►

rejchrtovky, taizéovky i chvály. K samotnému dění na Pecce mi nejvíce seděla Truvéřská mše kvůli svému výraznému motivu setkání.

Potěšilo mě, že ne všichni účastníci byli ze SOMu (seniorátní odbor mládeže). Některým ležely na srdci také sborové mládeže, různé neformální skupinky nebo tábory.

Další ročník bude probíhat formou jednoho týdenního pobytu v létě. Přihlašování spouštíme na Poradě mládeže. Tak se pojd' zasadit o budoucnost církve i ty!

Ondřej Sabela, pastorační pracovník

CÍRKEVNÍ STAVBY

Vydechnout si ve Vršovicích

Nový komunitní klub nabízí odpočinek i různorodý program

V Murmanské ulici v pražských Vršovicích se od září otevírá nový komunitní klub, který bude sloužit jako místo pro setkávání rodin z Prahy 10 a okolí. Vznik klubu Výdech iniciovali lidé z vršovického evangelického sboru společně s partnerskou organizací Jablíčkov. Pro všechny věkové skupiny klub nabízí různorodý program, například vzdělávací, volnočasový či duchovní.

„V naší společnosti je velký tlak na to všechno stihnout, zvládnout, udělat. Cítíme se pak úspěchaně a uhoněně. A tak jsme si řekli, že by bylo fajn vybudovat místo, kde by bylo možné si odpočinout, vydechnout,“ vysvětluje místní farář Matěj Opočenský, co iniciátory projektu k otevření klubu vedlo. Jak dodává, název klubu odkazuje i k samotnému vršovickému evangelickému sboru, který sídlí v původním protileteckém krytu. S úrovní terénu je propojen „výdech“ – ventilačními šachtami. „Je to náš způsob, jak jako sbor vycházet směrem ven,“ doplňuje.

Na povrch

Právě nezvyklé umístění vršovického sboru se vznikem klubu souvisí. Podzemní prostory, v nichž sbor od 50. let minulého století sídlí, jsou

totiž v mnohém nevyhovující, například kvůli neustálým problémům se zatékáním vody do interiéru. Sbor se proto poohlíží po alternativních, lépe přístupných i udržitelných prostorách.

Pavel Pokorný a Matěj Opočenský přestřihávají pásku

V loňském roce se objevila nabídka městské části Praha 10 na pronájem různých nebytových prostor. Mezi nimi i bývalá kancelář jedné z politických stran, umístěná v parteru bytového domu. Pro modlitebnu sice nebyly prostory dostatečně velké, přesto lidé ze sboru viděli potenciál v lokalitě rezidenční oblasti a nedaleko sídla vršovického sboru. Rozhodli se proto namísto sborových prostor v nevyužívaných místnostech vybudovat bezbariérové komunitní cen-

trum rodinného typu. Objekt v Murmanské ulici se podařilo od městské části získat za nekomerční nájemné. O odkupu se v současnosti neuvažuje. „I když by bylo hezké jej třeba jednou odkoupit,“ přemítá Matěj Opočenský.

Nákladná rekonstrukce

Po předání objektu k užívání loni v létě se však ukázalo, že zprovoznění klubu nebude snadné. „Loni před prázdninami jsme od městské části dostali klíče a zjistili jsme, že to nepůjde tak, že bychom vymalovali, vyměnili podlahy a začali tam fungovat. Zhruba tři čtvrtě roku jsme tam fungovali v provizoriu,“ potvrzuje v rozhovoru pro magazín Signály kurátor vršovického sboru Tomáš Vokatý.

Přípravy projektu se naplno rozeběhly na jaře letošního roku, následovaly rozsáhlé stavební úpravy. Například bylo nutné položit nové podlahy, instalovat elektrické rozvody, osadit vnitřní i vchodové dveře, v neposlední řadě také vybudovat a vybavit kuchyň a toaletu.

Finanční prostředky se proto sbor snažil získat z různých zdrojů, od štědrých dárců i prostřednictvím online sbírky. V té se od května 2024 vybralo přes 100 000 korun. V září pak sbor uspořádal benefiční koncert pěveckého tělesa Rainbow Gospel Choir. S pokrytím finančních nákladů pomohly i některé sousední pražské sbory, mezi nimi třeba Strašnice či Žižkov II. Kromě toho Vršovičtí získali finanční prostředky i z grantového programu Diakonické a rozvojové pomoci (DaRP). Partnerskou organizaci Jablíčkov pak podpořila pražská pobočka Světového luterského svazu (LWF).

Sbor spojil síly s komunitním centrem

Ústřední ideou klubu je nabídnout bezpečný a útulný prostor všem generacím – od těch nejmenších až po seniory. Tuto myšlenku se snažila ve svém návrhu zohlednit také autorka úpravy interiéru Hana Seho. „Architekt má vytvořit v prostoru atmosféru, vložit do něj ducha. Zde to byl trochu oříšek, protože těch funkcí,

kteří má klub skloubit, je několik a nejsou úplně sourodé. Doufám, že se nám atmosféru prostor, kterou jsme do nich chtěli vložit, povedlo udržet,“ přiblížila zkušená architektka.

interiér klubu

Společně s evangelickým sborem klub bude provozovat Rodinné a komunitní centrum Jablíčkov. Prozatím se počítá s tím, že polovinu týdne bude program zastřešovat vršovický evangelický sbor a druhou polovinu právě Jablíčkov. „My jsme se do projektu zapojili rádi, protože víme, že v této lokalitě není pro rodiny s dětmi mnoho možností, jak smyslně a aktivně trávit volný čas. Jablíčkov nabízí prostor pro sdílení a setkávání rodin už přes 20 let. Naše domovské středisko v Malešicích už praská ve švech, a tak jsme si řekli, že vršovickým rodinám máme taky co nabídnout,“ uvedla jeho ředitelka Lenka Vokatá.

Slavnostní otevření Výdechu proběhlo v úterý 10. září. Kromě symbolického přestřižení pásky byla připravena i řada doprovodných programů – stánek Obchůdku Jednoho světa, obří bublifuk či divadelní představení. A uvnitř děti rovnou vyzkoušely novou skluzavku. Informace o klubu Výdech i o jeho aktuálním programu naleznete na webu <https://vydech.evangelnet.cz/>.

Adéla Rozbořilová

Obchůdek Jednoho světa funguje už 30 let

Na Vinohradech oslavili jubileum vzpomínkami, africkou hudbou i módní přehlídkou

Už 30 let funguje v pražských Vinohradech sympatický Obchůdek Jednoho světa. Ve svém sortimentu má pestrou nabídku potravin z rozličných koutů světa či rukodělné předměty a módní doplňky z nejrůznějších materiálů. Všechny tyto produkty mají jedno společné – jejich výrobci dostávají za svoje úsilí poctivě zaplacen a obchodování se drží etických zásad.

Tzv. fair trade je obchodní model, jehož základní myšlenkou a cílem je větší spravedlnost v mezinárodním obchodě s rozvojovým světem. Nabízí zejména férové obchodní podmínky, které pěstitele nevykořisťují, ale berou v potaz jeho možnosti a výrobní náklady. Zakládá si na trvalé udržitelnosti obchodu, a podporuje proto i ochranu životního prostředí v daném místě.

Kouzelná skříň

Možná vás překvapí, že do České republiky tento koncept přinesli ze západních zemí evangelici – jáhenka Věra Lukášová a farář Jaromír Dus. Ten se po čase rozhodl vyměnit farářskou rutinu za cestování, a tak vyrazil poznávat krajiny blízké i vzdálenější, jako byl např. Blízký východ. Své poznatky z cest využil krátce po revoluci, kdy vinohradský sbor uvažoval nad tím, jak zaplnit uprázdněné prostory v parteru sborové budovy. Farář Dus se tehdy na jednom ze svých výjezdů v Berlíně setkal s představiteli organizace GEPA, což je dodnes jeden z největších distributorů fairtradového zboží, a napadlo

ho, že by se česká strana mohla k této iniciativě připojit.

Věra Lukášová a Jaromír Dus

Také Věra Lukášová se s nápadem „Obchůdku Jednoho světa“ poprvé setkala v Německu. „Moje německá přítelkyně mě pozvala do Norimberku, abych na jakémsi ženském sejití povykládala něco z českých dějin. Když jsem tam byla, tak oznámili, že se v sobotu otevře Obchůdek Jednoho světa,“ vypráví. Jak se záhy ukázalo, „obchůdek“ měl podobu velké selské skříň. „Úplně mě to nadchlo a řekla jsem si, že nebudu mít šťastný den v životě, když nebudu moci pracovat v takovém obchůdku,“ popisuje.

Tento zážitek se jí vybavil, když byla s Jaromírem Dusem na farářském zájezdu v Jeruzalémě. „Tam jsme si slíbili, že uděláme všechno pro to, aby ten obchůdek v Praze byl. Nastalo strašně moc jednání, až jsme domluvili, že to bude ne-

zisková organizace. To jsme netušili, do čeho se pouštíme,“ říká Věra Lukášová.

„Na vás jsem zvědavěj,“ ozvalo se z celnice

Že nebyly počátky prvního fairtradového obchodu v České republice snadné, potvrzují i slova Jaromíra Duse. Například dovážku zboží ze skladu GEPA v Drážďanech bylo nutné zajistit svépomocí. A tak bratr Dus vždy jednou za čas vyrážel na cesty. V 90. letech bylo samozřejmě nutné absolvovat i hraniční kontrolu, což mj. zahrnovalo prohlídku a pasportizaci z Německa převáženého zboží. Na hranicích tak pokaždé strávil i několik hodin. Posléze se ale dozvěděl, že organizace, jako byl i nově vznikající Jeden svět, mohou požádat o dovoz zboží bez cla. „A to byla velmi humorná záležitost, protože bylo potřeba mluvit s ředitelem celní správy. Prosil jsem tehdy několik lidí, aby se za nás u něho přimluvili, protože jde o věc, která pomáhá lidem. Ředitel celní správy byl tehdy dlouho v cizině a nikomu se neozýval. Když jsem se mu pak po delší době konečně dovolal, první, co mi řekl, bylo: „Na vás jsem hrozně zvědavěj. O vás mluví tolik různých lidí,“ vypráví. Osvědčení o tom, že převážené zboží nepodléhá clu, pak Jeden svět skutečně dostal. To bylo tehdy mimořádné.

Obchůdek dnes

Do skladu v Drážďanech jezdí zástupci Jednoho světa i dnes, na hranicích už ale čekat nemusejí. Většinu zboží navíc už objednávají přes internet. Změnil se taky způsob naskladňování i placení – obojí dnes funguje elektronicky. Organizace Jeden svět má také své webové stránky.

Obchůdek Jednoho světa vznikl v roce 1994 jako nezisková společnost, dnes funguje jako obecně prospěšná společnost. Jeho adresa je však od počátku totožná – Korunní 60. Vedení organizace před 15 lety převzali manželé Jelínkovi. Provoz obchodu stojí na dobrovolnické práci přibližně desítky obětavých seniorek pře-

devším z pražských evangelických sborů. I díky jejich nasazení se daří držet nákladný provoz obchodu i ceny zboží níže.

U zrodu obchodu s fairtradovým zbožím stály dva pražské sbory – Vinohrady a Jarov. Dnes je do fair trade zapojeno na 40 evangelických sborů napříč církví. „Musím jim poděkovat, protože bez nich by obchůdek moc neprosperoval a nemohl by být na takové úrovni, jako tomu je díky dobrovolníkům v jednotlivých sborech,“ vyzdvihla ředitelka Magdalena Jelínková.

vystoupení Nsango Malamu

Vinohradský kostel rozezněly africké rytmy

Při příležitosti 30. výročí vzniku Obchůdku Jednoho světa proběhl v sobotu 21. září ve vinohradském sboru komponovaný program. Jeho součástí byly modlitba jarovské farářky Lenky Ridzoňové, vzpomínky obou zakladatelů, slovo současných provozovatelů Jelínkových a také hudební vložka v africkém rytmu, o níž se postaralo pěvecké těleso Nsango Malamu pod vedením evangelického faráře Leonarda Tegy. Nechyběla samozřejmě široká nabídka pochutin z fairtradových ingrediencí. Překvapením v samotném závěru programu byla krátká módní přehlídka s ukázkou originálních doplňků (šátků, kabelek, šperků atd.), které je ve vinohradském obchůdku možné zakoupit.

Adéla Rozbořilová

DIAKONIE

Bašta pomoci. Sídlo střediska
Diakonie v Sobotíně.
foto: A. Šůra

Zázemí dobrovolníkům jsme poskytli s radostí

S ředitelem Diakonie Sobotín Janem Hofschneiderem o zvládání povodní a záchraně klientů vrtulníkem

Hlavní budova Diakonie Sobotín slouží seniorům stojí na břehu říčky Merty. Jejím korytem se letos v září prohnalo přibližně stejně vody jako při katastrofálních povodních, které Jesenicko zasáhly v roce 1997. Tehdy vzniklo v zahradě Diakonie jezero, které mělo u paty hlavní budovy hloubku půl metru. Letos? Jen trocha vody ve sklepech. „Pamatujeme si, co se stalo, a jsme lépe připravení,“ říká ředitel Diakonie Sobotín Jan Hofschneider. Jakkoliv i on měl při letošní povodni napjaté nervy, celkově nebyla jeho Diakonie ohrožena. Od prvních chvil tak mohla poskytnout bezpečné zázemí dobrovolníkům, kteří na Jesenicku pomáhají.

evakuaci klientů. To nám letos nehrozilo. I při nejvyšším stavu vody jsme pořád měli k dobru šedesát centimetrů.

Jan Hofschneider

V čem byl hlavní problém v roce 1997?

K tomu se musím pořád vracet. Bylo mi sedmnáct. Vůbec jsem netušil, že někdy budu pracovat v Diakonii. Jsem ale místňák. Ze své nynější kanceláře vidím na dvě chalupy přes silnici. V jedné se narodil táta, v druhé dlouho žila babička. Největší škodu tehdy způsobil silniční most. Stojí skoro přesně nad místem, kde se do Merty vlévá Klepáčovský potok. Ten most se ucpal. Voda tehdy přinášela všechno možné: altány, boudy, stany. Z toho vznikla hráz, která zastavila příval vody z obou toků. Řeka se rozlila do široka a v Diakonii tehdy reálně zvažovali

Čím to?

Po povodni v roce 1997 místní samospráva ve spolupráci s Povodím Moravy důsledně uplatnila protipovodňová opatření. Výsledkem je rozšířené a dlouhodobě udržované, vyčištěné koryto. Most se postavil nový a vyšší. Nízkých mostů je na řece pořád dost. U nich letos stály bagry. Kdykoliv se pod nimi něco zaseklo, tak to bagrista odstranil. Naše obce Petrov a Sobotín vůbec při povodni fungovaly skvěle. Také hasiči. Přesně věděli, jak bude stoupat voda a kdy nám mají přivést pytle s pískem. Povodeň se nepodařilo zkrotit plně. Níž po proudu se Merta rozlila a tam bylo ►

potřeba i evakuovat. Ale následky byly celkově výrazně menší.

Dům na půl cesty je služba určená mladým lidem nad 18 let, kteří mají narušené vztahové a rodinné vazby, odešli nebo odcházejí z dětského domova či výchovného ústavu, nemají vhodné podmínky pro dokončení vzdělání, ztratili bydlení, byli vystaveni týrání, domácímu násilí apod. Cílem služby je podporovat mladé lidi v dosažení jejich osobních cílů vedoucích k zařazení do běžného života. V domě na půl cesty se například učí, jak jednat s úřady, jak hospodařit s měsíčním příjmem, jak se ucházet o zaměstnání a mnoho dalšího.

Jak jste se na velkou vodu připravovali v Diakonii?

Měli jsme na to dost času díky brzkému varování od meteorologů. Ve středu jsme věděli, že se něco možná stane, ve čtvrtek se to potvrdilo a nejrizikovější situace pro nás nastala v neděli. Takže na přípravu máme vlastně několik dní. Včas jsme svolali takový náš malý povodňový štáb a dohodli se, jak budeme postupovat a komunikovat. Přitom jsme náhodou přišli na užitečné opatření. Věděli jsme, že v případě výpadku elektřiny nebudeme moci používat pevné linky ani internet a budeme se muset spolehnout na mobilní operátory a jejich data. Dokoupili jsme tedy mobilní telefony a k nim SIM karty – od jiného operátora, než jakého běžně používáme. Na místní poště totiž nic jiného k prodeji nebylo. Z nouze ctnost se pak ukázala jako štěstí. Náš primární operátor měl totiž po oba klíčové dny absolutní výpadek. Vyvodili jsme si z toho ponaučení, že se v očekávání podobné krizové situace předzásobíme simkami různých operátorů.

Co elektřina? Pitná voda? Obojí nebývá přístupné, i když voda opadne.

Máme u každé ze tří našich budov vlastní studnu. I když v obci pitná voda dočasně netekla, my jí měli dostatek. Dokonce i kdyby dvě z našich studní v blízkosti Merty velká voda zaplavila, stále bychom měli vodu ze třetí studny, která záplavami ohrožena nebyla. Výpadek elektřiny nám nahradily vlastní dieselagregáty. Jenom na hlavní budově žádný nemáme, takže nám tu chvíli proud opravdu nešel. To musíme napravit.

Jak dobu ohrožení vnímali vaši klienti?

Většinou s úzkostí. Slyšeli, jak řeka stále silněji hučí. Několik dní silně pršelo, bylo pod mrakem a zima. To na náladě nepřidá nikomu. Teď už nám ale několik dní svítí sluníčko. V našem parku klienti užívají babího léta. Nálada je zase dobrá.

V Jeseníku, kde má Diakonie Sobotín takzvaný dům na půl cesty, jste ovšem zažívali daleko větší drama.

A je to pro nás velké poučení. V Jeseníku působí Diakonie relativně nově. Jak tam probíhaly povodně v roce 1997, to nemáme v paměti. Služba domu na půl cesty funguje v budově, která stojí

sice blízko řeky Bělá, ale obytná část se nachází v poschodí, takže jsme si říkali, že nedojde k přímému ohrožení. Řeka se ovšem rozlila natolik, že vyvýšená obytná část domu tvořila jakýsi ostrůvek uprostřed dravého proudu, který se hnál všude kolem a skrze spodní část budovy. Do toho naši klienti odmítli evakuaci, dokud byl ještě čas, takže pak je musel z místa vysvobozovat vrtulník. Jsou to mladí lidé bez funkčních rodinných vazeb a vzorů. V domě na půl cesty mají poprvé něco svého, zázemí, které si svým úsilím vybudovali a má pro ně vysokou hodnotu. Byli vyděšení a nevěděli, co s nimi bude, když dojde k evakuaci. Vedoucí služby by je uklidnila a vše jim vysvětlila. Ale nebyla na místě a ani se s nimi neměla jak spojit, protože Jeseník byl úplně bez signálu. Naštěstí se nikomu nic nestalo. Dům by měl velkou vodu přežít, pokud to potvrdí statik. My jsme moc vděční všem, kteří

nám v Jeseníku pomohli, a uděláme všechno proto, abychom příště byli připravení lépe.

V Sobotině ještě ani neopadla voda a vy jste poskytli zázemí dobrovolníkům Diakonie, kteří dorazili pomáhat. Jak k tomu došlo?

Přiznám se, že si už ani nepamatuju, kdo s tím návrhem přišel, kdo komu zavolał. Každopádně od chvíle, kdy byla otázka dobrovolníků na stole, nám bylo jasné, že do toho jdeme. Jedna naše menší, plně vybavená budova je teď volná. Máme profesionální kuchyň, rozvoz jídla, můžeme poskytnout lůžka. Dobrovolníci už mají novou základnu na evangelické faře v Jeseníku, kde jsou nejvíc potřeba. V prvním týdnu jsme jim ale zázemí vytvářeli my. A byla to pro nás radost, žádná povinnost navíc.

Adam Šůra

POMÁHÁME

Stovky sešitů i pastelek pro děti ohrožené chudobou

V září proběhl další ročník projektu Školákům od srdce

Letošní třetí ročník sbírky Školákům od srdce byl obrovským úspěchem, a to především zásluhou štědrých dárců.

Díky stovkám lidí napříč Českem se podařilo vybavit tisíce školáků ze sociálně slabších rodin vším potřebným pro jejich úspěšný start do nového školního roku.

Sbírku pořádá Diakonie ČCE ve spolupráci s TESCO CZ, T-Mobile a TV Nova. Cílem je pomoci rodinám, které si nemohou dovolit zaplatit školní pomůcky pro své děti. Děti z těchto rodin často čelí nejen finančním problémům, ale také sociálním bariérám, které jim ztěžují

přístup ke kvalitnímu vzdělání. Bez základního vybavení, jako jsou učebnice, sešity či psací potřeby, je jejich šance na úspěch ve škole výrazně nižší. Právě díky sbírce mohou tyto děti nastoupit do školy se vším, co potřebují.

Výsledky, na které můžeme být pyšní

Poslední prázdninový víkend se v prodejnách Tesco rozhodly stovky lidí podpořit sbírku a přidaly do svých nákupních košíků sešity, pastelky, barvy nebo třeba penál pro děti z rodin ohrožených chudobou. V prodejně Tesco Zličín naši dobrovolníci z Diakonie Praha pomáhali celý víkend, během něhož bylo vybráno téměř 2100 kusů školních potřeb pro více než 100 dětí. ►

Tyto pomůcky poputují k rodinám nejen z naší Služby pro rodinu a dítě, ale i k rodinám, které spolupracují s Odborem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) z několika pražských městských částí.

Příběhy, které inspirují

Příběhů dětí, jejichž rodiny si na začátku školního roku nemohou dovolit koupit ani základní pomůcky pro své školáky, každým rokem přibývá. Jedním z dětí, kterým jsme skrze sbírku pomohli, je i Tomáš. Rád maluje, kreslí, píše, skládá puzzle a letos nastoupil do deváté třídy. Jeho rodina si nový batoh do školy nemohla dovolit, a tak nosil starou aktovku s kočkami. Díky sbírce dostane tenhle šikovný deváťák batoh, kterému se nebudou jeho spolužáci smát, a on se bude moci do školy zase o něco víc těšit.

Karolína Šugarová, Diakonie Praha

SBÍRKA NA POMOC LIDEM PO POVODNI

2100691426 / 2010

DMS NA ČÍSLO 87 777

DMS DIAKONIEPOMOC 60
DMS DIAKONIEPOMOC 90
DMS DIAKONIEPOMOC 190

Diakonie

QR Platba

278 Prosba

1. Přijď již, přijď Du-chu stvo-ři - te - li, Du-chu smí-ře -

Přijď již a pro-měň svět náš ce - lý v no - vé stvo-ře -

1. hlas A E7 fis Cis D E A

Ref. Du - chu sva - tý, nás svou mo - cí v lás - ce ob - no - vuj.

2. hlas

A E7 fis Cis D E A

Ne - za - nech nás bez po - mo - ci, da - ruj po - koj svůj.

V církvi nemáme tlačítko, po jehož zmáčknutí by Duch začal působit

O působení Božího Ducha (nejen) v naší církvi

Pavel Pokorný vystudoval Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu, studoval také v Německu a ve Spojených státech. V letech 1985–1999 působil jako vikář a později farář v Trutnově, poté byl farářem sboru v Praze-Střešovicích. Pracoval také jako nemocniční kaplan v motolské nemocnici a v hospici Cesta domů. Od roku 2015 působil v synodní radě Česko-bratrské církve evangelické jako první náměstek synodního seniora Daniela Ženatého, v roce 2021 byl synodem zvolen synodním seniorem. Jako nejviditelnějšího představitele naší církve jsme se ho krátce vyptali na roli a působení Ducha svatého v církevním prostoru.

V čem je to pro tebe, jako jejího čelného představitele, osvobozující, nebo naopak svazující?

Osvobozující je, že je tu vůbec něco krom vlastních sil a zdrojů, z čeho lze čerpat. A nikoli svazující, ale zavazující je, že vůči tomuto duchovnímu zdroji zároveň máme odpovědnost.

Kdyby se tě někdo zeptal, jak působí Duch svatý v naší církvi, co bys mu řekl?

Řekl bych, že stejně jako v jiných církvích i ve světě: Duch svatý působí svobodně, je Boží. Nemáme v církvi tlačítko, po jehož zmáčknutí by Duch začal působit. Věříme ovšem, že Pán Bůh nám svého Ducha přeje, neustále a opakovaně nám ho nabízí. Představuji si, že tu (všude kolem nás) Duch vane, profukuje, a pokud neschováme hlavu do písku nebo pod peřinu, tak ten vítr můžeme zachytit a nechat se jím nést.

Každé jednání církevních grémií (synodu, staršovstva apod.) začíná prosbami o to, aby nás Pán Bůh vedl, aby tam byl svým Duchem přítomen a nejednali jsme „sami ze sebe, ale z Ducha“. Zvykli jsme si vůbec brát to vážně? A že by nám některé rozhodnutí mohlo být „svěřeno shora“? Jak se na to díváš?

Že se modlíme k Duchu svatému dříve, než učiníme nějaké rozhodnutí, mne nezavazuje odpovědnosti. Duch svatý nehlasoval. Hlasoval jsem já. Ta modlitba předcházející hlasování mne upamatovává, abych přemýšlel o Božím pohledu na věc. Abych kriticky zkoumal své motivy, své uvažování. Jaký by mohl být vztah Kris-

tova evangelia k tomu, o čem se budeme rozhodovat? Měli bychom být s evangeliem v souladu. Prosim proto o pomoc a stavím sám sebe pod autoritu Božího slova. Jde ovšem o moje porozumění, moje vědomí a svědomí. Nelze z toho vyvodit, že naše hlasování bude neomylné a naše rozhodnutí bude nekritizovatelné. Lze říci, že dostáváme pomoc shůry, ale rozhodujeme se tady dole. Také ovšem hrozí opačný extrém – každé svoje lidské rozhodnutí maskovat Boží vůlí.

Jak s možností Božího vedení s důvěrou počítat, ale přitom si ho nebrat jako bič na druhé nebo jako zástěrku?

Ano. Nelze brát vážně toho, kdo takové rozhodnutí církevního grémia kritizuje s tím, že jedině on ví, jak a kudy Duch vane. Měřítkem může být právě soulad s evangeliem. V praxi jde většinou o to, že pak vedeme rozhovor o tom, jak kdo evangelium rozumíme a co z něho vyvozujeme.

Právě s Duchem svatým je spojen začátek církve jakožto „organizace“. V čem je to pro nás závazek? Co z toho pro naše (církevní) společenství plyne dnes?

S Duchem svatým je spíše spojen počátek církve jako živého hnutí. Jako společenství víry. Na prvním místě je v tom naděje. Duch svatý při zrození církve zahání strach silou svědectví o Kristově vzkříšení. Věřím, že na své síle tohle svědec-

tví nic neztrácí. Jen může docházet k tomu, že se s touto nádhernou darovanou silou církevní jedinci i organizace mýjejí.

na synodu

A co Duch svatý v našich životech? Je možná nejabstraktnější z Trojice. Jak o něm mluvíš třeba jako nemocniční kaplan?

Duch svatý je nám nejbližší. Duchem totiž žijeme. Přiléhavým podobenstvím Ducha je dech. Většinou dýcháme, aniž jsem si toho vědomi. V kritických chvílích, při námaze, v nemoci, ve stresu však najednou vidíme, jak potřebujeme nabrat dech. A tak je to i s Duchem. V kritických chvílích potřebujeme ujištění o lásce, smyslu, o přijetí, o naději. O Bohu, který se k nám vztahuje. Ale vlastně z těchto zdrojů žijeme pořád a bez nich žít nemůžeme.

připravili Jiří Hofman a Adéla Rozbořilová

MISIE

Nová společenství do nové doby

Zkušenosti s průkopnictvím v Nizozemí

Sloužit druhým a šířit evangelium – to jsou nepochybně dvě z těch nejzákladnějších poslání křesťanů ve světě. Zatímco v diakonické službě se my, evangelíci, cítíme většinou docela silní

v kramflecích, ohledně misie či evangelizace si často klademe mnoho otázek. Ať už je to ale, jak chce – do obou oblastí nyní vnáší nový vítr průkopnictví.

Průkopnictví (z anglického *pioneering*) je jedním z možných názvů pro aktivity, kterými se církev zejména v západní a střední Evropě nyní snaží posláni evangelizace a služby naplnit. Kořeny tohoto hnutí sahají do posledních dekád 20. století, během kterých se britští anglikáni aktivně začali zajímat o zakládání nových sborů – a to ideálně takových, do kterých by se nebáli přijít i kovaní bezvěrci. Dlouhá léta promýšlení a stovek praktických pokusů anglikánskou církev nakonec v roce 2004 vedla k zásadnímu uvědomění, že tyto průkopnické křesťanské sbory (také nazývané „fresh expressions“, tedy doslova „čerstvá vyjádření“) jsou i přes svou odlišnost a značnou různorodost plnohodnotným, dobrým, a až nezbytným způsobem, jak v dnešním světě tvořit církev.

Proč tedy zrovna „průkopnictví“? Protože právě o to jde – o zkoušení nových věcí, o objevování dosud nepoznaných způsobů práce, o tvoření nových vztahů a společenství. Představitivost a tzv. „naslouchání kontextu“ zde hrají zásadní roli. Křesťanští průkopníci se sami sebe ptají: čím můžeme být pro své okolí pomocí? Jaká potřeba zůstává v mé obci nenaplněna? Kdo by potřeboval někam patřit, kdo jsou ti „hladovějící, žíznicí, nazí“ – a jakou roli v tom všem hraje Bůh? Od tohoto pozorování se pak průkopníci odrazí jako od skokanského můstku – a to, kam „doskočí“, tedy kam je jejich následná práce dovede, často překvapí i je samotné.

Průkopnická církev totiž může nakonec vypadat třeba jako dílna pečení chleba, na které k lidem městského typu prakticky promlouvají metafory kvasu či nasycení; jako komunitní večere pro lidi z vnitrobloku, kteří díky ní poráží samotu; jako masáže či kurz meditace pro ty, kteří touží po odpočinku; jako bohoslužebné setkání, které se ale místo v neděli ráno v sále kostela koná ve středu večer v kostelním sklepě; či třeba jako série náhodných rozhovorů při čekání na dokončení mycího cyklu pračky v komunitní prádelně. Další důležitou hodnotou průkopnictví je totiž možnost do reality přenést

opravdu (téměř) jakýkoliv nápad a dovolit si být neúspěšný. Průkopnická místa tak v mnohém připomínají firemní „start-upy“ – některá se uchytí, některá ne. Vytvořený prostor pro fantazii a kreativitu ale církev odmění novými společenstvími, které jsou zakotveny v konkrétním životě-prostoru, do kterého usilují vnášet odlesky evangelia.

Když jsem napsal, že průkopnictví je hnutí relativně nové, neříkám úplně pravdu. Vždyť služba a evangelizace jdou v církvi ruku v ruce od nepaměti – ne však jen jako jakási manipulativní praktika ve stylu „my ti pomůžeme a ty se za to necháš pokřtít“, ale přirozeně jako základní poznávací znaky křesťanů. Známe to přeci sami: že tam, kde nezůstává jen u frází a slov, tam přirozeně vzniká důvěra a prostor pro sdílení toho, co nás v životě nese. Co je ale určitě nové, je postupně rostoucí poznání, že církev může vypadat a fungovat skutečně velice různorodě – a že je to tak v pořádku, ba co víc, že je to potřeba!

V příštích vydáních Českého bratra bych vám rád ukázal několik průkopnických příběhů, se kterými jsem se seznámil v Nizozemí. Nechte se proto pozvat na tyto krátké „virtuální“ prohlídky a objevte spolu se mnou rozmanitá společenství víry – třeba si i díky nim uvědomíme, kolik vlastních nápadů, snů a potenciálu odpovídat na základní poslání služby a misie mezi námi evangelíky vlastně je.

Jordan Tomeš

O víře s rakovinou

Cesta k tichu

Existuje obecná představa, že rakovina s vámi duševně a možná i duchovně „něco“ udělá. (Nebo jakákoliv událost krize.) Že takový otřes nemůže základy nepohnout. Jedna žena to vystihla docela dobře: já nevím, ale mně jde zkrátka jen o to to nějak přetrpět...

Exemplární nebo teatrální proměny v důsledku čehokoliv jsou mi podezřelé. Taký deklarativní prohlášení, že někoho něco metafyzického přeneslo přes „ted‘ a tady“ vyplněné bolestí. Zatím jsem k velkým prohlášením skeptická. Přece jen ale je moje víra rakovině za něco vděčná.

Začalo to nenápadně. Většinu svého života se živím slovy. Postupně ve mně rostlo podezření, že na ty důležité věci ale slova nestačí. Taký proto, že spousta zkratek, na které jsem v církevním prostředí byla zvyklá, narážela na svoje limity tváří v tvář i běžnému životu, natož pak krizi. Pokoru před tím, na co se nedávají snadné odpovědi, ve mně probudila už práce v sociálně vyloučené lokalitě, ve věznici, Diakonii nebo hospicu. Že nejenom zbožné fráze, ale taký obecné lidské chytrosti zní do lidského neštěstí spíš rouhavě a ubližují. Že se slovy se musí zacházet opatrně. A že o Bohu toho konečně víc nevíme a hodně se divíme, než abychom věděli a uměli ho vysvětlit, jak se občas tváříme.

Když slova rozpustí chemoterapie

A v období, kdy vznikala moje kniha (*Slova rozpustěná mezi dávkami*, 2023), se pocit zhmotnil nejjasněji. O tom, co se mi dělo, se mi nedařilo mluvit. Jako kdyby jednotlivé dávky chemoterapie rozpustily slova. S každou další kapačkou se moje zkušenost vzdalovala zkušenosti lidí kolem mě. Nesdělitelnost hlubokého vnitřního

prožitku mě frustrovala čím dál víc. Monumentální křesťanské výpovědi o věcech, o kterých nemůžeme s jistotou říct nic, se s tím svezly taký (už měly ostatně dobře nakročeno). S nejbližšími přáteli jsem testovala půdu toho, čemu ještě navzájem rozumíme. Ale cítila jsem tenkou bariéru, kterou si sice ani jeden nepřejeme, nicméně ji neumíme překročit. Protože neumíme být v duši druhého...

Nadešel pro mě čas vzít vážně duši, ducha, ve které všechny duše jsou a kus jí v sobě nesoou. A díky tomu snad nejlépe moji duši pochopí. Duše, co se vznášela nad vodami, tomu všemu snad rozumí beze slov. Nevyslovenou tichou podpěrou v zádech se projevovала boží přítomnost v bolesti. Bez velkých definic a vyznání. O tom všem už nebylo možné mluvit, nebylo to dostatečné, nebylo to užitečné. To všechno už potřeba nebylo.

Duch svatý jako hnací síla

Americký teolog Paul F. Knitter tuto zkušenost, spirituální a zároveň fyzickou, přibližuje takto: Mystická zkušenost je sjednocující. Zakoušet mystickou či náboženskou zkušenost znamená vnímat, že jste spojeni, jste součástí, jste ►

jedno s Něčím, co je větší než vaše já. Cítíte se přeneseni za sebe sama a vrůstáte do rozšířené Reality objevováním Něčeho, co leží za slovy. Mystickou zkušenost lze popsat jako posun od sebe-střednosti k Jino-střednosti. Bůh je spojující Duch.

Jestli existuje slovo v křesťanském slovníku, které souzní s jazykem, jehož užívají buddhisté k označení toho, co hledají, pak je to Duch. Pro zajímavost: „Pneuma“ či „Duch moudrosti“ patří mezi první obrazy, jichž užívala raně-křesťanská komunita, když se snažila vyjádřit Ježíšovo spojení s Bohem. Bez Ducha tělo nepřežije, bez těla se Duch nemůže projevit a konat. Stejně je to mezi Duchem a stvořením. V pravém smyslu, v souladu s křesťanskou zkušeností, je Duch přítomen ve stvoření jako jeho hnací síla. Je s námi od počátku, uzemňuje a spojuje všechny živé bytosti, veškeré tvorstvo. Tajemně a nevýslovně nás vede a naplňuje soucítící láskou, v jejímž lůně mohu spočinout a z ní čerpat v každém okamžiku. (Parafrázuji text z knihy *Bez Buddha bych nemohl být křesťanem*.)

Můj vývoj měl úplně praktickou podobu v mém životě a farářské práci. V období léčby jsem pro sebe objevila cestu ticha. Začala už asi dávno. V tom, jaké jsem byla dítě a jaká osobnost. Nebo když jsem se jezdila sama toulat pod širák. Nebo později si odpočinout k trapistkám. Jen spát, jíst a být s úsvitem u zpěvu chorálů... Ale v době, kdy jsem byla za půlkou chemoterapií, unavená, úplně neduchovní a ještě k tomu se blížily Velikonoce, dostala jsem možnost, abych si nějak nově porozuměla.

Ticho je vyznání

Jen tak jsem si řekla, že by mi v tom marasmu mezi dávkami léčby mohla přijít vhod trocha postního klidu. O moc víc, než jenom někde být v klidu, jsem nečekala. Odjela jsem na seminář, na jehož okraji jako doplnění byl úvod do kontemplace. Nic jsem nevěděla a nic ne-

plánovala. Systematicky jsem nikdy nikde na podložce neseseděla. Navíc jako poctivá evangelička jsem byla ještě taky mírně obezřetná...

A v tomto oslabeném, nalomeném stavu duše a těla, ve kterém chemii rozpouštěli pokažené buňky, se ve mně, možná právě díky tomu, uvolnil pro něco prostor. Došlo mi, pojmenovalo se, co jsem zatím jen tušila. Že všechna moje předehlá soukromá ticha jsou vlastně způsob vyznání. Mého vyznání o Duchu tohoto světa, o mém vztahu k němu, ke druhým, k sobě... Chtěla jsem to zkoumat dál. Odjížděla jsem na pobyty, kurzy, návštěvy do ticha kláštera, staré fary, zenového centra. Potkávala jsem se s doprovázejícími, řeholníky, učiteli. Zjistila jsem, že v tom nejsem sama, ale že tu spolu se mnou stojí prastaré náboženské tradice a systémy. Začala jsem se věnovat meditaci doma. Jako osobní duchovní praxi, a postupně i jako někdo, kdo vytváří prostředí pro ostatní, aby mohli zkusit, co to s nimi dělá.

V bývalém sborovém domě na Zhořci jsme se začali potkávat pravidelně. Věděli jsme, že v tomhle čase a na tomhle místě se můžeme k něčemu tak zvláštnímu, jako spolu jenom být v tichu, setkat. A že to není náhoda a není to jedno, s kým zrovna sedím. Bariéra nepochopení se mezi lidskými dušemi zmenšuje. Zmenšuje se taky moje nervozita ze všech nedokonalých výpovědí a vyznání, které vyslovujeme, když se o svých duchovních a duševních zkušenostech snažíme dorozumět. Kdekoliv a s kýmkoliv.

Slova jsou najednou možností, ne nutností, a to z nich sňalo tlak. Můžu si dál psát otevřené deníky, nesmělá kázání, poslouchat velká náboženská vyznání, číst systematické koncepty a sdílet se s druhými o víře, už na tom tolik nezáleží. Slova jsou jenom to, co jsou. „Dřív než ‚Bůh‘ může být slovo, musí být zkušenost.“ (P. F. Knitter) A zkušenost lidského života, který všichni nějak žijeme, a přítomnosti za ním, nás spojuje.

Juliana Hamariová, foto: pexels.com

Vnímat svět jako Bohumil Hrabal

Říká se, že štěstí přeje připraveným. Když se takové nečekané štěstí přihodilo Pavlu Hoškovi, byl již vášnivým čtenářem a znalcem Bohumila Hrabala a v hlavě mu uzrával nápad představit duchovní rozměr jeho díla. Cosi důležitého ale k definitivnímu rozhodnutí stále ještě chybělo. Pověstnou poslední kapkou byl objev nahrávek Hrabalových promluv, které spisovatel pronesl na počátku osmdesátých let na evangelické faře v Libici nad Cidlinou, kde býval pravidelným hostem. Tyto záznamy pomohly vytvořit ucelenější obraz o Hrabalově duchovním profilu a potvrdily mnohé domněnky, které Pavel Hošek získal z četby jeho spisů.

Náš přední religionista tak mohl přidat další svazek ke své knižní řadě, zkoumající spirituální motivy v krásné literatuře. Tato série zahrnuje také autory, které bychom v přihrádce křesťanské či náboženské literatury určitě nehledali. Mezi ně nepochybně patří také Bohumil Hrabal. Některé čtenáře možná pohorší již samotné spojení jména tohoto autora s evangeliem, stejně jako spisovatelova svatozář na obálce knihy. Hrabal se dokázal vůči církvi i Bohu vyjadřovat velice ostře, až rouhačsky. Jeho vztah k tomu, co člověka přesahuje, byl však mnohem složitější a také se během jeho života nejspíš proměňoval. Pavel Hošek musel pečlivě zvažovat, které Hrabalovy výpovědi jsou míněny skutečně vážně a které jsou spíš nesený ironií, nadsázkou a vědomou provokací, případně zda se právě za ironickým hávem neskrývá hlubší sdělení. V případě beletristické tvorby bylo navíc nutné odhalit či aspoň odhadnout, zda či do jaké míry se to, co autor vložil do úst literární postavě, opravdu kryje s Hrabalovým pohledem.

Již samotná četba všech devatenácti svazků Hrabalových sebraných spisů je úctyhodným

výkonem. Ještě větší úsilí muselo stát tento obrovský a velice pestrý materiál religionisticky vytěžit a utřídit. Hrabal nebyl tvůrcem myšlenkových systémů a k ideologiím všeho druhu měl vyslovený odpor. Přesto se Hoškovi podařilo vymezit několik oblastí, tvořících duchovní krajinu slavného spisovatele. Hrabal sám přitom trvale zůstává středobodem všech analýz.

I když se dočteme mnohé také o jeho názorech nebo filozofických a duchovních proudech, jež formovaly jeho myšlení, nakonec tím nejdůležitějším je spisovatelova životní cesta, jeho zkušenosti a setkání, jeho jedinečné vidění a vnímání světa, jeho neutuchající sebe-reflexe, včetně reflexe vlastní tvorby. Přestože je hlavním tématem knihy spisovatelův specifický vnitřní svět, rozhodně před sebou nemáme suché a úmorné zkoumání Hrabalovy duše. Spisovatel sám totiž celou svou tvorbou do tohoto svého světa zve, učí odhalovat jeho krásu a žasnout nad ní, chce pro něj čtenáře nadchnout. Právě v této linii pokračuje také Pavel Hošek a to činí jeho knihu nesmírně čtivou. Sestupuje ale ještě hlouběji, až ke kořenům, z nichž Hrabalovo vnímání světa vyrůstá. Na základě výzkumů religionisty Mircea Eliadeho odhaluje v Hrabalově myšlení návrat náboženského ►

vědomí archaického člověka, který ještě neměl svět přesně rozčleněný na oblast posvátného a profánního, a tak dokázal celou skutečnost vnímat jako prostor, v němž se svaté může člověku kdekoli a kdykoli zjevit. Po ústupu tradičních náboženství, tedy – jak by řekl Hrabal – po „zhroucení nebes“, se zdálo, že se svět zcela odřízl od transcendence, ale to byl pouze klamný dojem. Ve skutečnosti může posvátno problesknout i tam, kde bychom to nejméně čekali, i skrze ty nejobyčejnější věci. Třeba v hospodě.

Pavel Hošek si všímá, že k podobnému přesunu posvátného z náboženské sféry do každodenní skutečnosti došlo v chasidismu – tedy v náboženském proudu, který byl blízký Hrabalovi a jemuž se odborně věnuje také Hošek. Nepřekvapí, že společným prvkem spojujícím Hrabala a chasidy je také vyprávění – chápání nikoli jako pouhé referování o nějaké skutečnosti, ale jako tvůrčí proces, který surovou realitu proměňuje ve smysluplný celek, a tak vlastně nově tvoří svět. Avšak tím nejdůležitějším duchovním motivem, který Hrabal sdílí nejen s židovstvím a křesťanstvím, ale nakonec se všemi náboženskými tradicemi, je „účinná láska k bliž-

nímu“, vyrůstající ze soucitu se všemi živými tvory. Právě ta prostupuje celé jeho dílo a je nakonec tím nejvýraznějším zjevením posvátného. Nemám zde prostor, abych se zastavil u některých dílčích, ale zajímavých Hoškových výkladů. Za zmínku by například stála Hrabalova inspirace mystikou, jeho dvojnásobný vztah ke křesťanství, zejména v jeho katolické podobě, nebo jeho svérázné pojetí následování Krista. Bohumil Hrabal je tu představen jako člověk nejen duchovní hloubky, ale i značné šíře vědomostí a zájmů, včetně detailní znalosti Bible. Četba Hoškovy studie bude nepochybně obohacením pro každého, ať už je literárním vědcem, nadšeným čtenářem Hrabalových knih, anebo – jako tomu bylo v mém případě – od Hrabala četl jen pár titulů a jeho tvorbu zná více z filmového zpracování. Současně můžeme Hoškovu knihu číst jako poučenou sondu do spirituality českého člověka: do jeho „hledání, které není zatíženo patosem, a přece dokáže náhle zjihnout v úžasu nad zázrakem bytí“ (s. 183).

Pavel Hošek: Evangelium podle Bohumila Hrabala.

Brno: CDK, 2024.

Ondřej Kolář

Nevíte, co pod stromeček?

Darujte roční předplatné časopisu Český bratr!

objednávejte do **16. 12. 2024**
na **eshop.e.cirkev.cz** nebo na
ceskybratr@e-cirkev.cz

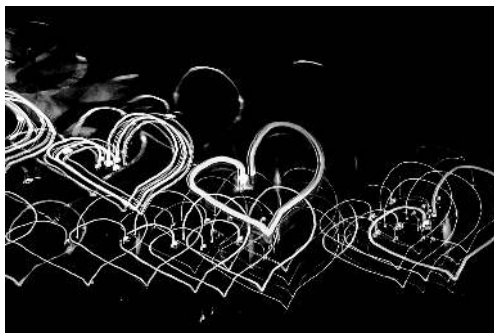
Srdce vzhůru!

Již více než osmnáct staletí se mezi křesťany shromážděnými k večeři Páně odehrává pozoruhodný dialog: Vzhůru srdce! – Máme je u Pána. Občas se přistihnu, jak se při té své odpovědi ošívám. Zažili jste to také někdy? Říkám si, jestli nejsem pokrytec. Opravdu to tak cítím? Opravdu mám srdce u Pána? Kéž by to tak bylo, napadá mě... A kde je vůbec moje srdce? U čeho zrovna je?

Snad trochu milosrdnější je starší evangelický překlad: Vzhůru srdce naše! – Máme ku Pánu Bohu. Když už nemáme svá srdce přímo u něho, máme je k němu aspoň nasměrována? Nejvíce nám situaci usnadňuje Agenda z roku 1983 svou prostou výzvou: Pozdvihněme svá srdce k Pánu! Přinejmenším je k němu pozvedáme... To je podle mě koneckonců smyslem veškerého našeho bohoslužebného i jiného církevního setkávání – vracet našim srdcím ten správný směr, vrátit jim kýženou orientaci. Slovo orientace původně znamenalo nasměrování k východu (orientu). Při bohoslužbách tak můžeme svá srdce směřovat k Pánu, který se nám stal skutečným východiskem. Obracíme je k novému začátku – k naději. Když k ní totiž nasměrování nejsme, jsme dezorientováni. Jen bloudíme a tápeme.

I když tedy necítím, že mám srdce u Pána, už tím samotným vyznáním ho směřuji správným směrem – k Pánu Bohu. Proč je to důležité? To nás učí sám Ježíš: „Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6,21) Mám-li totiž srdce u Pána, mám-li v Pánu svůj skutečný poklad, přestávám být závislý na pozlátcích tohoto světa, nemusím už otročit jiným pánům. Mohu se naplno ponořit do svobody Božího dítěte. Už mě nesemele úspěch ani selhání, nemusí mě trápit, že jsem se narodil zrovna takový, že už jsem moc starý, že mám takové tělo, takovou rodinu, že mám či nemám to a tamto jako ten nebo tamten... moje

srdce totiž u ničeho z toho není. Když je moje srdce u Pána, jsem-li živ Božím Duchem, mohu v tom všem a navzdory tomu všemu zažívat sílu jeho svobody, lásky, radosti i pokoje.

Vnímavějším vůči tomuto liturgickému dialogu jsem se stal na jednom křesťanském táboře, kde jsem letos už potřetí sloužil jako dobrovolník. Loni se mě ta slova dotýkala zvlášť silně. Přijel jsem tam podivně vyštavený, prázdný, svázaný, zápasící, nejistý, vůbec ne jako někdo, kdo má mladší lidi s nadšením doprovázet a vést ke Kristu. Když jsem měl v kostele na začátku týdne odpovídat, že mám srdce u Pána, šlo to ztuha. Během následujících dní jsem ale mohl prožívat, jak Pán Bůh jedná skrze druhé i skrze mě, a hlavně v mém srdci. Jak si ho obrací, uzdravuje a očišťuje. Jak se i skrze nabízenou službu smíření (pokání) v modlitbě s přítomnými „reverendy“ zaceluje mé srdce a zacelují se i srdce druhých. Při závěrečných bohoslužbách jsem si mohl uvědomovat, že není snad nic krásnějšího, než když jsou naše slova v souladu s našimi srdci, která Boží blízkost prožívají se samozřejmou lehkostí.

A tak vždycky, když od té doby slyším „Vzhůru srdce“, říkám si: Dvě prostounká slova, ale obracejí nás k tomu nejpodstatnějšímu: Máme je u Pána?

Karel Pacovský, foto: pexels.com

Nová posíla. (Instalace Debory Hurtové farářkou FS Praha-Žižkov I., 22. 9. 2024.)

foto: Ben Skála

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Ester Karásková

Členové: Eliška Foukalová, Jiří

Hoblík, Jiří Hofman, Jana

Hofmanová, Ondřej Kolář, Lenka

Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

detail vitráže v evangelické
modlitebně FS Praha-Dejvice
foto: ARO

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka listopadového čísla
ČB 11/2024 je 20. 10. 2024.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067/0300
IBAN: CZ93
03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12×

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.ceskybratr.cz

- audioverze

- řazení podle rubrik

- verze v PDF ke stažení

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem *Pojmy víry*.

POSTAVME SE
ZA VÍRU A SVOBODU

ČERVENÁ STŘEDA

Den připomínky všech
pronásledovaných
pro svou víru

27. LISTOPADU 2024

VÍCE INFORMACÍ NA:

www.cervenastreda.cz

www.facebook.com/cervenastreda

#RED
WED
NES
DAY

MODLITBA ZA DOMOV

18. ročník
ekumenického
setkání lidí dobré
vůle v rámci
oslav vzniku
Československé
republiky

28/10/2024

Vojenský kostel
sv. Jana Nepomuckého
Kanovačnická
Praha 1 - Hradčany
www.modlitbazadomov.cz

Držme se
neotřesitelné
naděje
Židům 10,23

NADĚJE

15.00–16.00

SLAVNOSTNÍ BOHOSLUŽBA KE STÁTNÍMU SVÁTKU

V PŘÍMÉM PŘENOSU
ČESKÉ TELEVIZE

bohoslužbu povedou pražský arcibiskup **Jan Graubner**
a předseda Ekumenické rady církví biskup **Tomáš Tyrlík**
hosté **Zuzana Filipková, Johana Petriková, Miloslav Kloubek, Prokop Remeš** a další
hudební doprovod **Žesťový kvintet Ústřední hudby Armády ČR** pod vedením
npor. **Jana Pohořalého**, houslový virtuos **Jaroslav Svěcený** a klavíristka **Lucie Karlová**

Vstup do kostela bude umožněn do 14.45.

Organizuje

Ekumenická rada
církví v ČR

Ekumenická rada církví v ČR / Donská 5 / 101 00 Praha 10 / +420 774 219 041 / www.ekumenickarada.cz
Děkujeme České televizi za realizaci přímého přenosu a Vojenskému kostelu sv. Jana Nepomuckého za spolupráci.

Hlavní mediální partner

Partneři

Katolický týdeník

BRÁNA

#COMMUNIO

ČESKÝ
BRATR

Český zápas

ŽIVOTVÍRY.CZ